

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

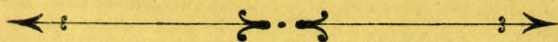
LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

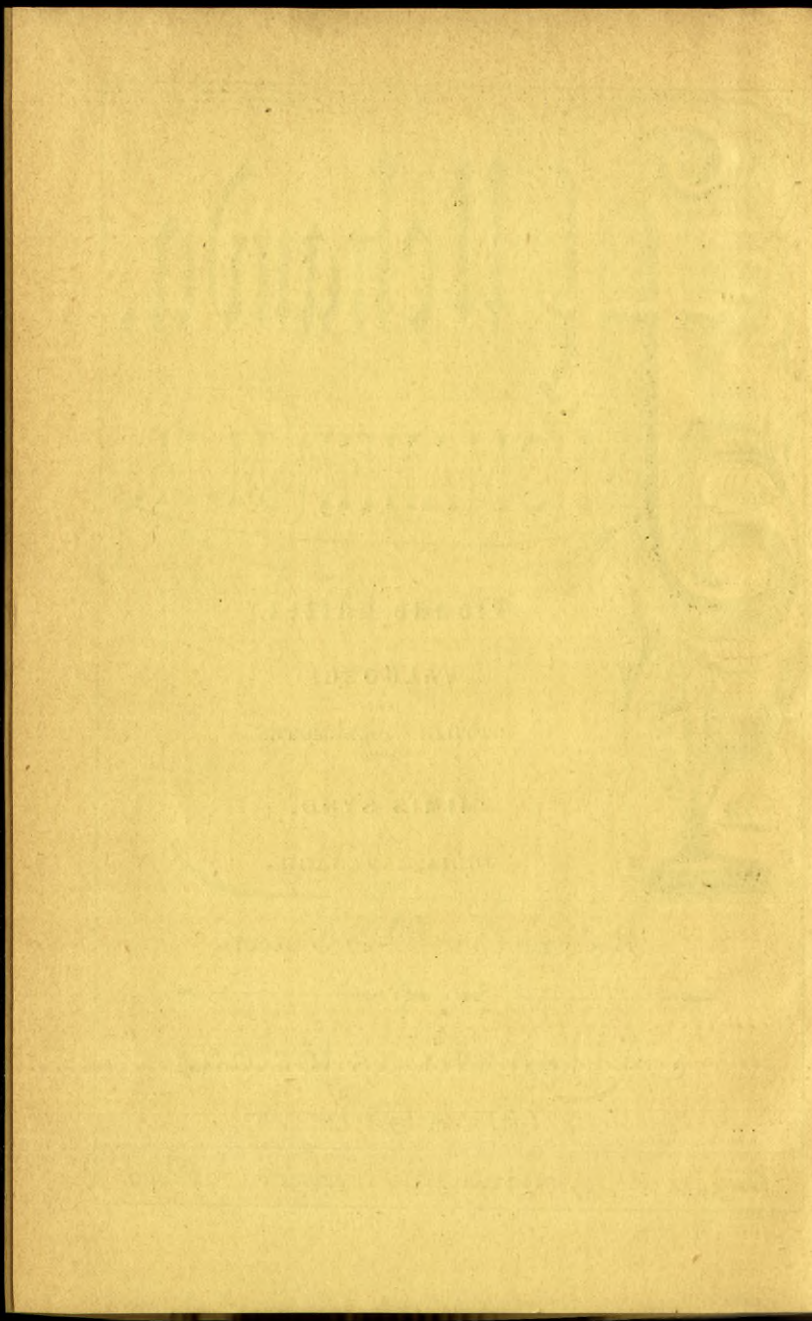
Redaktör: V. E. Öman.

Allehandas förlag,
Örebro.

Tryckt på Länstidningens Tryckeri i Örebro.

Omslaget tryckt i Snällpress på Sten-Tri i Örebro.

FRIERIENA PÅ NORDANFORS.

TECKNING

AF

JOHAN CRÖNSTEDT.

ÖREBRO.
LÄNSTIDNINGENS TRYCKERI.
1880.

FRIEBERNA PA NORDANTORS.

JOHAN OROSTEDT

I.

En vacker höstmorgon satt fröken Gripenstråle och spelade piano i stora salongen på Nordanfors. Framför en af speglarne mellan fönstren stod fröken Palm, hennes guvernant, och flyttade sjelfbelåtet leende en blomma hit och dit i sitt mörka hår.

— Nu spelar du ju falskt igen! utbrast hon misslynt och tog blomman ur håret.

— Gjorde jag? svarade Hedvig och vred sig om på pianostolen.

— Du tog f i stället för fiss.

— Jag glömde korset.

— Det är eget att du inte hör det sjelf.

— Jag tycker det är mycket märkvärdigare att du alltid kan höra när jag spelar falskt, äfven när du icke sitter bredvid mig vid pianot.

— Börja om igen och försök lägg mera uttryck i ditt spel.

Hedvig började sonaten om igen.

Lilly led synbarligen af att höra henne spela och gick nervös af och an, mumlande:

— Att något så skönt kan återgifvas så tanklöst och utan känsla!

— Sade du något?

— Nej. Fortsätt!

Ett strömoln skuggade Hedvigs panna och hon utbrast naivt:

— Ack, om jag vore gift. Då skulle jag aldrig mera spela piano. När en flicka väl blivit gift spelar hon inte mera. Ack, ack, den som bara vore gift. Det är så rysligt att spela. Jag har ingen håg för musik ... bara för dansmusik ... då jag får dansa.

— Men snälla Hedvig, den här sonaten måste du lära dig ordentligt.

— Det är för vackert väder att sitta inne. Låtom oss gå ut i trädgården och parken.

— Du måste åtminstone kunna spela ett stycke felfritt ... om man ber dig spela ... bara ett i nödfall, men *bra*. Din far ...

— Han bannar mig inte.

— Han hör så gerna musik.

— När du spelar, ja.

— Och din mor?

— Hon intresserar sig mest för hushållet.

— Ja, hon är inte musikalisk. Hvar äro herrarne i dag? Ännu icke uppstigna?

— De äro ute och jaga.

— Stackars villebråd.

— Jojo du, pappa är den bästa jägaren i hela trakten, sade Hedvig och ett skimmer af stolthet gled öfver hennes ansigte.

— Han är en utmärkt man i alla afseenden. Hvad du är lycklig att ha en sådan far.

Rösten klang ej så klart och harmoniskt som vanligt. Afunden gaf den missljud. Men den unga flickan märkte det icke.

— Ack ja, sade hon och närmade sig förtroligt Lilly. Hvar är din far? Du svarar inte? Är han död?

— Ja.

— Och din mor?

— Också hon.

— Stackars Lilly. Säg mig . . .

— Låtom oss tala om något annat, svarade Lilly undvikande och gjorde sig sakta lös från omfamningen.

Men Hedvig var enträgen och fortfor i deltagande ton:

— Det är inte första gången som jag har frågat dig, men du ger alltid så undvikande svar. Hvarför det? Är jag icke din vän?

— Du är ett godt barn, mumlade Lilly och tryckte sakta hennes hand.

— Nå, söta du?

— Är baron också med och jagar? frågade Lilly för att gifva samtalet en annan vändning.

— Ja, pappa, han och brukspatron på Edby, som de skulle möta på vägen.

— Jag trodde att baron var sportsman bara om eftermiddagarne.

— Det skall jag tala om för honom, att du tror att han inte kan stiga tidigt upp.

— Nej, gör inte det.

— Du krusar allt litet för honom?

— En guvernant måste vara höflig mot alla.

— Jag kan icke alls med Ture.

— Ni äro ju släkt.

— Hvad gör det?

— Du har rätt, hvad gör det! Hvarför tror du att jag . . . bryr mig om honom?

— Det låter på honom som om ni icke voro liknöjda för hvarandra.

Det blixtrade till i de bruna ögonen.

— Har han sagt att jag . . .?

— Han har egentligen ingenting sagt, men . . .

— Han är en narr, som inte vet hvad han säger, en odåga, en . . .

— Blir du ond? Och på Ture?

— Han har ingenting att säga om mig ... ingenting? Hvad är han? En man som med sin mor lefver på din fars godhet ... på hans allmosor!

— Du glömmet att Ture är *min* kusin. Inga af mina släktingar behöfva lefva på allmosor. Nordenhjelmiska släkten har varit mycket rik. Johannesborg har den rådt om ...

— Men gör det inte mera sedan många år tillbaka.

— Tant Juliana och Ture ha tillräckligt att lefva på. De äro fullkomligt oberoende, jag försäkrar dig det.

— Hvarför gör han ingenting? Han är ju ung och frisk. Hvarför är han ingenting?

— Jag är ej så nyfiken att jag frågat honom om det. För öfrigt är han ju baron.

— Baron!

— Och hans fru blir friherrinna.

— En sådan ära!

— I vår släkt äro damerna alltid stolta öfver sitt namn och sin titel. Om Ture gifter sig skall hans friherrinna också vara af adelig börd. Han gör ingen mesalliance. Å nej!

Lilly rynkade ögonbrynen och mumlade något om högfärd som Hedvig ej hörde.

— Hvem helsar du på? frågade Hedvig och gick nyfiken till fönstret, der hon stälde sig bakom Lilly, som halft kokett, halft vördnadsfullt bugade sig. A, de ha redan kommit tillbaka, pappa, Ture, herr Björkegréen och ... brukspatron Gyldenhoff.

Sista namnet uttalades som om hon vore rädd att hennes röst skulle förråda den sinneshörelse, hennes hjerta ville beslöja.

— Visste du inte att han var med dem? frågade Lilly och stälde sig midt framför fönstret för att blifva sedd.

— Nej, mumlade Hedvig.

— Han träffade dem under jagten.

— Se på herr Björkegréen, skrattade Hedvig, så komisk han ser ut. Stackars karl, det kommer aldrig att lyckas honom att se ut som en gentleman. Man ser alltid på honom att han har köpt sin egendom och sjelf skrapat ihop pengarne.

— Säg mig, snälla Hedvig, vet du om brukspatron Gyldenhoff också är rik?

— Ja, det tror jag. Hvarför frågar du det?

— Å . . . för ingenting.

— Ser du inte hur herr Björkegréen står och bockar sig. Helsa på honom en gång till så blir han glad. Sää! Jo, jo, han ser dig inte alla dagar.

— Hvad menar du? frågade Lilly och gick från fönstret.

— Jag är riktigt öfvertygad om att han är kär i dig. Det äro vi allesammans. Men han vill gifta sig med dig, det ser man nog på honom.

— En sådan ära. Jag skulle önska att han friade . . .

— Är det ömsesidigt tycke?

— För att ge honom en korg.

— En korg? Hvarför det? Han är litet löjlig, litet tölpig, men en ganska hygglig karl för resten. Eftersom han är vår närmaste granne umgås vi ju med honom. Tänk så roligt om du söta Lilly skulle bli vår närmaste granne, brukspatronessa på Edby, få kusk och betjent och så många klädningar du vill och egen

kammarjungfru. Han kommer att bära dig på sina händer. Jo, jag tackar mamsell Palm, och har den äran att gratulera.

— Jag trodde inte lilla Hedvig var så beräknande.

— Det är jag bara när det gäller dig. Du kan ju inte vara guvernant hela ditt lif . . . det vore synd.

— Guvernant . . . ånej! Jag vill också vara rik och oberoende.

— Guvernant skall du bara vara så länge som jag är ogift. Ack, du söta Lilly, hvad jag är glad att jag fick dig till guvernant, då den otäckan gamla Verner dog i julas. Hon var så oangenäm och behandlade mig alltid som ett barn. Jag är ju nära sjutton år och behöfver ingen guvernant mera. Men dig vill jag dock ha, för dig tycker jag om. *Du* förstår mig.

Dörren öppnades. Friherre Nordenhjelm kom in i rummet.

— Hur lyckades jagten? frågade Hedvig.

— Onkel Klas sköt två harar, Gyldenhoff en och herr Björkegréen var nära att skjuta Lydia, onkels bästa tik. Hon är parole d'honneur mycket för god att ränna omkring med kreti och pleti i de här välsignade urskogarne, der det hvarken fins gångar eller stigar.

— Hvad sköt Ture?

— Å, just ingenting. Jag förlorade i början af jagten glaset till min monocle och ser ingenting, absolut ingenting, annat än på nära håll, mycket nära, svarade han och närmade sig Lilly, som bläddrade i ett planschverk under det hon spefullt inföll:

— Kom intet djur på så nära håll att baron kunde se det?

— Ingen annan än skogvaktaren och honom träffade jag i venstra benet.

— Blef han illa sårad? frågade Hedvig.

— Nej, nej, helt obetydligt. Vi skildes som mycket goda vänner och han sade att för den dusör, som jag gaf honom för skottet, skulle jag få skjuta på hans gamla stöflar så mycket jag vill bara jag icke står för nära, he, he.

— En sådan slafvisk stackare, utropade Lilly med blixtrande ögon och blossande kinder. Han förtjenade att nästa gång skjutas ihjäl.

— Det tror jag knappast jag har råd till, svarade Ture något häpen. Hur kommer det till, fortfor han förtroligt lutande sig nära Lilly, att mamsell Palm är så grym af sig i dag? Ha damerna haft tråkigt medan vi voro borta?

— Hon menade naturligtvis inte hvad hon sade.

— Hedvig får lof att hjälpa mig göra mamsell Palm nådig igen. När mamsell Lilly ser så här tragisk ut, mörknar hela horisonten rundt omkring, he, he.

— En bra karl hjälper sig sjelf, gäckades den unga flickan och kastade en skälmsk blick på sin väninna. Ture såg den ej. Hans uppmärksamhet togs i anspråk af brukspatron Björkegréen som med bastanta steg klef in i salongen. Ett skadegladt leende smög sig öfver Tures tjocka läppar och de glämiga ljusgrå ögonen fingo litet mera lif då han betraktade den nykomne.

— God morgon, mina nådiga damer!

De smålogo, men Ture förekom dem att svara.

— Här ha vi vår Nimrod, he, he. Det måtte tusan vara hund, när herrn jagar! ...

Matias rodnade ända upp till hårfästet så att fräknarna för ett ögonblick ej syntes och de små bruna ögonen blefvo ännu mindre än vanligt.

— Det skall just den säga, svarade han, som tar skogsvaktaren för en räf. För resten har jag den här månaden skjutit på flera hundharar än herr baron.

— Kom Lilly, sade Hedvig, litet otålig.

— Vilja damerna redan lemna oss? suckade Matias

— Vi gå ut i trädgården, svarade Lilly kokett.

— Och ha fått nog af jagthistorier, tillade Hedvig onådigt. De lemnade salongen.

— Det såg nästan ut som om damerna inte kunde lida oss längre, yttrade Matias efter en liten paus.

— Hvarför skulle brukspatron tala om skogsvaktare, inte kan det intressera damer.

— Förlåt, bäste herr baron. Det var ju herr baron som började.

— Den här mamsell Palm tar på sig en min, som jag inte tycker om hos en guvernant.

— Om henne skall herr baron icke tala illa. Det är en präktig flicka, mycket vacker och distingerad. Hon är mycket för bra att vara guvernant. Herr baron är ju min vän? tillade han efter någon tvekan.

— Herrns vän? Jaa.

— Tack, tack! Vill herr baron göra mig en tjänst?

— En tjänst! Om jag kan ... men kan jag inte, så ...

— Svara mig uppriktigt på en fråga, riktigt uppriktigt. Tror herr baron att fröken Palm kan fatta tycke för mig ... min person?

Ture satte monoclen i ögat och såg spefullt på sitt offer.

— Jag vill inte säga någonting oangenämt åt brukspatron, men det tror jag inte. I förtroende sagdt ... oss emellan ... är hon redan ...

— Förlofvad? Hvad säger baron? Och jag som nyreparerat hela första våningen på Edby.

— Förlofvad är hon inte men ... Ja ... jag vill ej säga något mera.

— Jag ber derom, bäste herr baron.

— Hon har sitt tycke på annat håll. Det är ju allt hvad brukspatron behöfver veta. Jag ... hm ... hon ... hm, som sagdt, jag säger ingenting mera ... komprometterar aldrig fruntimmer.

— Ni älska hvarandra?

— Nu frågar brukspatron mer än hvad jag som en man *comme il faut* kan svara på. Det är indiskret ... jag komprometterar aldrig fruntimmer, har jag sagt.

— Skulle hon bli herr barons hustru? Men jag då, jag?

— Hä, min hustru! Har herrn någonsin hört att en Nordenhjelm af Johannisborg förmält sig med en guvernant? En Nordenhjelm gör blott ett passande parti, ett godt, aldrig en mesallians.

— Vill herr baron med det säga att fröken Palm är herr barons flamma?

— Brukspatron har en mani att göra indiskreta frågor, som herrn verkligen bör vänja sig

af med. Jag har ju redan sagt . . . hur många gånger skall jag repetera det . . . att en bättre karl . . . som jag . . . aldrig skryter med damers favörer. Min heder förbjuder mig säga att jag njutit af sådana, äfven der så varit fallet.

— Men? . . .

— Hvad?

— Fröken Palm är en bra flicka med goda principer.

— Visst är hon bra . . . men tala inte med mig om principer. Jag har bara en princip . . . när jag ser ett bra ryktborst, så köper jag det.

— Ehuru fröken Palm bara är guvernant så tycker jag om henne. Jag försäkrar herr baron att jag tycker riktigt om henne. När jag tänker på henne, glömmet jag bort att hon ingenting har, ingenting är och att, som herr baron sade, det skulle bli en mesallians, om jag gifte mig med henne. Men efter hvad herr baron har sagt, vet jag verkligen in'e hvad jag skall tro om henne.

— Jag har ingenting sagt.

— Å dock! Gud bevara fruntimmerna, om alla karlar talade om dem som herr baron gör.

— Hur så?

— Bli inte stött, goda baron, men jag tror att herr baron öfverdrifver. Fröken Palm är . . . ja, det är hon . . . en bra flicka. Jag tror inte herr baron . . . vill bara skrämma mig, hehe, men Matias Björkegréen låter inte lura sig, hehe, skrattade Matias och gick ut att söka Lilly i trädgården.

— Han är dummare än han ser ut, mumlade Ture. Nå gerna för mig skall han få gifte sig med henne. Det kan bli ett angenämt hus för mig till dess jag gifter mig. Det är skada

att hon inte är en af de våra. Hvad dagen är lång, pustade han och sträckte ut sig på soffan, och ändå ränna de upp så tidigt. Så dumma de äro.

Så småningom öppnades hans mun och ögonen slötos. Han tyckte sig se den vackra guvernanten sitta vid pianot, klädd i en tunn musslinsklädring, som oblygt blottade hennes fylliga skuldror. Ett vällustigt leende lägrade sig på hennes läppar och hon sjöng en passionerad kärlekssång från det land der apelsinerna glöda. Smäktande kisade hon på honom under det hennes sång blef allt mera djerf och lysten.

Betagen vände han sig något åt sidan att riktigt kunna betrakta den sköna, men då försvann synen.

— Å, Lilly hvad du är retande, mumlade han och stirrade på pianostolen, men kall som en isalp. Li-l-ly!

Ett sjelfkärt leende kittlade hans läppar och han somnade.

II.

Efter en stunds förlopp öppnades dörren och friherrinnan Nordenhjelm kom in i rummet. Hon gick fram till soffan, der han låg rak lång på rygg, röd och varm.

— Ture!

Intet svar.

— Ture, sofver du?

— Ja.

— Ture, Ture!

Lat och gäspande satte han sig upp.

— Mamma väckte mig.

— Jag trodde du var med Hedvig.

— Nej, jag är helt solo, allena, ensam, öfvergifven och utan sällskap.

— Det beror på dig sjelf att inte länge vara det.

— Hur så?

— Du skall gifta dig.

— Hvad har jag gjort för ondt eftersom du jemt vill gifta bort mig? Jag vet ju att det en gång skall ske ... måste ske ... det är min plikt ... jag är ende Nordenhjelm, men låt mig ännu få roa mig litet. Det är för tidigt att gifta mig. Jag är inte mogen än.

— Just emedan du är ung, söta Ture, har du största chansen att göra ett briljant parti.

Söta Ture, du skall inte förlora din tid; hvem vet hvilken du annars får till hustru?

— En Nordenhjelm gör aldrig mesallians!

— Nej, naturligtvis, men ... men du bör inte glömma att vår förmögenhet är ju en ren bagatell. Vi taga ju hvart år af kapitalet.

— Vi kunna ju ej göra annorlunda, då vi inte kunna lefva efter vårt stånd på räntorna.

— Men den dag kommer, då hela kapitalet är slut och då ... då?

— Är jag gift på ett passande sätt. Var lugn, pengar skola aldrig felas oss.

— Jag vet att du är en god son. Men ledsamt nog är du ingenting annat.

— Pardon, jag är friherre Ture Nordenhjelm af Johannisborg!

— Jag menar att du ej har gjort någon carrière.

— Det är inte mitt fel. Jag ville bli militär, som min salig far, men fordringarna till officersexamen ökades ju på Karlberg rent af omenskligt år efter år och min läslust minskades, ju äldre jag blef. Inte kunde det gå i spann. Också blef jag knappkörd i examen och tog den aldrig.

— Fet och flintskallig är allt hvad du har blifvit.

— Låt hvar dag ha sin omsorg, som ordspråket säger. Ingen med vårt namn har någonsin varit en förvärfsmaschin. Och ändock har det aldrig gått någon nöd på Nordenhjelmarna. Var lugn, jag skall göra som onkel Klas. En dag tar jag en rik flicka af familj till hustru och ...

— Han gjorde det medan han var ung.

— Det är ju en smaksak. Jag gifter mig helst så sent som möjligt.

— Du skulle gifta dig med Hedvig. Det vore något för dig.

— Ja, onkel Klas har haft mycken tur.

— Men så har han också varit verksam. Han arbetar ju ännu och har fördubblat Aman-das förmögenhet. Nordanfors har ju blifvit som en stad . . . öfverallt fabriker . . . arbetare.

— Och rök och buller, ja. Jag föredrar att äfven som gift göra ingenting.

— Jag tror att du kunde få Hedvig.

— Det tror jag också. Hvem skulle inte vilja bli en Nordenhjelm? Men som sagdt, jag vill inte ännu gifta mig. För öfrigt är Gylden-hoff kär i Hedvig.

— Har du också märkt det? Nå, söta Ture, hvad gör det egentligen, då det blir du och inte han, som gifter sig med Hedvig. Då jag blef förlofvad med din salig far, var det fyra, som hotade att taga lifvet af sig . . . och alla lifva än.

— Jag sjelf tycker inte om Hedvig . . . har aldrig gjort det. Jag har ju sett henne ända sedan hon var litet barn, grinig och gnällig.

— Kärleken kommer sedan ni blifvit gifta. Vanan gör sitt till.

— Hedvig förstår inte att uppskatta mig. Hon är utan smak . . . för ung!

— Söta Ture, var nu förständig och visa att du brås på din mor. Du skall dansa med Hedvig, försöka att behaga henne, gifta dig med henne, blifva lycklig och få många, många . . . skäl att tacka mig.

Ture, som otålig gått af och an, stannade plötsligt vid fönstret, då han fick syn på Lilly,

som satt ensam på ett säte ute på gården och läste i en bok. Han tog skyndsamt sin hatt.

— Jag lofvar ingenting i dag. Kanske gifter jag mig med henne. Men jag tror inte att det blir af.

— Söta Ture?

— Det har ju ingen brådska.

— Hvart går du?

— Ut.

Han lemnade henne ensam.

— Ut! Ett sådant svar. Stackars Ture, hvad han är lik sin far!

Misslynt gick hon af och an och stannade slutligen vid det öppna fönstret. Tankfull stirrade hon ut i rymden. Ändtligen sänktes blicken ned på gårdsplanen.

— Guvernanten, mumlade hon, och Ture! Så han tycks intressera sig för henne. Jag önskar att hon vore borta, den här intrikata mam-sellen. Hm!

Ett lätt slag på axeln afbröt hennes funderingar. Hon vände sig hastigt om.

— A, du, söta Amanda.

— God morgon, söta du. Har du sofvit godt, frågade vänligt fru Gripenstråle.

— Förträffligt. Här sofver man alltid så godt. Det är ovanligt att se dig så sent uppstigen.

— Jag steg upp klockan half sju och har varit nere i köket och syltat.

— Du sjelf?

— Ja. Ingen kan göra det så bra som jag. På folket kan man inte lita. Å, sådana tjenare det fins nu för tiden, tillade hon och satte sig i soffan. Du är lycklig som slipper allt bråk.

— Åja. Men det har allt ändå sina behag att styra och ställa med ett stort hus som ditt. Och så har du en man, söta du!

— Min gode Klas!

— Ja, utan männer är lifvet bra tomt, åtminstone förefaller det mig så. Salig Karl Fredrik var visst inte något mönster för en äkta man och ändå saknar jag honom ibland. En man är alltid en man. Han hade sina fel ... sina stora fel ... men jag gjorde som du ... jag skämde bort honom.

— Jag ... hur så?

— Du gör din man för mycket lycklig.

— För mycket lycklig?

— Han är för säker på att vara lika lycklig i dag som han var i går och lika lycklig i morgon som han var i förgår.

— Nå ... än se'n?

— Männerna förlora på att vara för lugna och säkra. Man bör göra dem litet oroliga och nervösa.

— Sådana konster behövas icke, då man lefver i ett lyckligt äktenskap. Jag är så nöjd med min Klas som han är. Han älskar mig, det vet jag.

— Ja visst.

— Menar du att Klas är trött på mig? Att han ej älskar mig?

— Trött? Ej älska dig? Hur kan du sätta det i fråga? Men vore jag som du, skickade jag den här Palm ur huset ju förr desto hellre.

— Guvernanten? Hvad har hon med min man att göra? Vi talade ju om Klas? Menade du? ... Å! Du känner inte min Klas, märker jag!

— Jag känner rätt bra till karlarne i allmänhet och vet, att om de se vackra fruntimmer, som kokettera för dem, under det deras egen hustru negligerar sin toalett, så ...

— Klas fäster ej något värde vid det yttre.

— Har du riktigt försökt att ställa hans smak på prof?

— Skall jag kokettera för Klas ... min man?

— Hvarför kan inte, du som är hans hustru, göra det för honom, då andra ... som mamsell Palm till exempel ... som inte är hans hustru, gör det?

— Inte kan jag kokettera, söta du.

— Jo. Det kunna alla kvinnor. Af naturen äro vi ju alla koketta, men nog händer det att en och annan ej kommer sig för att praktisera.

— När man älskar är man ej mer kokett.

— Och upphör därför att behaga.

— Hvad skall jag då göra?

— Du skall kläda dig smakfullare ... mera ungdomligt, menar jag. Nu ser du ju ut som om du vore din mormor, söta du. Och hvarför jemt syssla med ditt hushåll? Dertill har man ju tjenare. Nu är din man mera i guvernantens sällskap än i ditt. Man ser henne mera än dig i din salong. I ditt ställe skulle jag vara svartsjuk, men du är mycket lycklig, söta Amanda, du blir inte svartsjuk, du!

— Jag ... och på min Klas? ... Nej! Hm! Hvarför skulle jag vara svartsjuk på min dotters lärarinna?

— Derfor att hon är ung, vacker, kvick och mycket kokett. Gör som jag ... studera henne. Den »genre», som hon valt, är enkelhe-

ten. Ett mycket klokt val ... männen fångas alltid af denna enkelhet. För öfrigt är det ju mycket passande att en person i hennes ställning uppträder enkelt. Mycket slugt beräknadt. Hur klär hon sig? I de enklaste och billigaste tyg; men denna lenon, denna battist, denna musslin, klär henne förträffligt. Och huru äro hennes klädningar gjorda? I stället för att dölja, förråda de det de skulle skyla och draga till sig uppmärksamheten. Och vi ... i våra dyrbara klädningar ... vi förefalla utspökade vis à vis denna utstuderadt raffinerade enkelhet och tjena som ram att infatta den i. För öfrigt vill jag visst inte säga något ondt om henne. Men hon är oförsiktig. Inte går det an för en flicka, som är fattig och ser litet bättre ut än flertalet. En sådan person bör vara dubbelt så försiktig, ty hennes skönhet ... frestar andra och hennes fattigdom henne sjelf.

— Kanske du har rätt.

— Tro mig, om männerna inte uppmuntrade koketteriet, skulle det inte finnas så många koketter.

— Du har misstagit dig. Det kan ... får inte vara sant. Hvad bryr Klas sig om henne?

— Jag talar af erfarenhet, söta du. Salig Karl Fredrik beredde mig de mest oväntade öfverraskningar. Tro mig, man skall aldrig ha vackra kvinnor i huset. Det är att leka med elden. Jag vill naturligtvis icke blanda mig i andras angelägenheter, men vore jag i ditt ställe skulle mamsell Palm inte blifva gammal här. Hedvig är ju för öfrigt nära sjuotton år och behöfver inte längre guvernant. Det sade också Ture i går.

— Jaså.

— Hvad hon blifvit vacker . . . Hedvig, sade han. Han har rätt. Sista året har be-
kömmit henne mycket väl. Hvad hon är lik
dig. Hon har alldeles ditt smala lif, som du förr
hade. Ja, man blir äldre för hvart år utan att
tänka på det. Min Ture är stora karlen nu och
längtar efter att sätta eget bo. Inte vill jag
lägga hinder i vägen för hans lycka, det förstås,
men det känns i alla fall hårdt för modershjertat
att skiljas från sitt enda barn, men denna upp-
offring måste ju alla mödrar göra.

Amanda hörde ej mera på hvad hon sade.
Hennes tankar voro hos mannen och guvernan-
ten. I hennes inre försiggick en hård strid.
Svartsjukans demon hade fått insteg i hjertat
och vågade nalkas den piedestal, hon der upp-
rest åt sin Klas.

III.

På femtiotalet var grefve Hugo Ahlefeldt-Kamph afguden för dagen i Stockholm. Plötsligen lemnade han Sverige utan att taga afsked af någon, men sörjd och saknad af många. Hans skuldsedlar med vännen Gripenstråles borgen hade kommit på modet, ehuru det var en offentlig hemlighet att, oräknadt löjtnantslönen, de hade ingen annan inkomst än räntan af sina skulder att lefva på. Ni kan lätt ana hvilket buller och bång det blef, när den bländande bubblan brast, och björnarne grinade så illa åt Gripenstråle, att detta lejon i första förskräckelsen sökte upp närmaste kula, der han kunde slippa se dem: Nordanfors bruk i Dalarne, der den gamle originelle brukspatronen Jan Daniel Adelfelt lefde och samregerade med sin dotter, fröken Amanda. Hennes nåd hade aflidit året förut; af aktning för hennes minne låtsades man som om hon aldrig funnits till.

Jan Daniel och Klas' far, kammarherre Fabian Gripenstråle, hade lefvat mycket fort tillsammans och varit goda vänner. Efter Fabians död öfverflyttade Jan Daniel sin vänskap på hans son, ehuru denne aldrig gaf sig tid att besöka honom. Desto större blef glädjen när Klas, som i nödens stund erinrade sig att det fans en arftagerska på Nordanfors, plötsligen

infann sig der. Den gamle mottog sin unge vän med öppna armar. Fröken Amanda visade sig kall. Hon hade blifvit strängt uppfostrad af sin pietistiska mor och historierna om Klas' utsväfvande lefnadssätt, som nått äfven hennes öron, hade mer än en gång gifvit anledning till ordvexling mellan henne och fadern, som i Klas' äfventyr, förmerade af det smädande ryktet, såg en ny upplaga af sina egna forna dater.

Adelfelts hade få grannar och ingen som kommit Amandas hjerta att klappa, ehuru hon var fyllda tjugutre år. Klas' ståtliga figur, förbindliga sätt och roande konversation kommo henne snart att sucka öfver att han var en så stor syndare. Jan Daniel kände sig föryngrad. Efter hvarje mål, och de voro dagligen fem, spelade de bräde, hans favoritspel. Ehuru ej skicklig, vann han af Klas nio partier af tio, kom i utmärkt godt humör och återfick en länge saknad aptit. När Amanda icke var i rummet, måste Klas göra reda för sina upptåg, hvilka Jan Daniel aldrig kunde få serverade nog pepprade i jembörelse med de äfventyr från sin ungdom, som han roade sig med att berätta. När den gamle sof musicerade Klas och Amanda, promenerade i parken och gjorde utflykter till häst eller i båt.

Under det Amanda blef allt mera intresserad att försöka vinna den lättsinnige mannen för Guds rike, ordnades Klas' affärer i Stockholm hastigt och lustigt af en nyutnämnd attaché vid K. M:ts beskickning i London, juris kandidaten Karl Cederhjelm. Ehuru svågrar, voro Klas och han goda vänner. Cederhjelm inbjöd innehafvarne af de Gripenstråleska-Kamphska reverserna att sammanträda till en kongress på

Blå Porten, der efter intagen läcker sexa alla hans förslag antogos. Klas fick anstånd och mot grefve Kamph gjordes inga yrkanden.

När kärleken ändtligen gaf Amanda lif efter tjugutre års dvala var hennes första känsla fruktan att icke kunna behaga Klas. Förut hade det ej bekymrat henne mycket att hon var ful. Nu forskade hon nitiskt att finna förförelsekonstens hemligheter och förvärfva eller åtminstone efterhärma de företräden hon ej hade och som hon i sin anspråkslöshet ansåg sig så väl behöfva. Hon fick koketterifeber. Klas märkte snart dessa sinnrika ingifvelser. Hennes bemödanden kunde icke göra henne vacker, men hon var ej längre ful. Ögonen hade blifvit själfulla och den stora munnen doldes af ett ljuft småleende. Önskan och behofvet att behaga pånyttfödde henne hvarje dag och gjorde henne, som så många andra kvinnor, huld och älsklig.

Hon hade blifvit uppfostad att blindt tro allt hvad man lärt henne. Med bedröfvelse grubblade hon öfver att hennes hjertas älskling ej egde hennes tro, och många voro de böner hon bad för hans kommande på bättre tankar. Hon hade undvikit att tala med honom om religiösa ämnen, hon fruktade att höra motsägelser och begabberi. En dag tog hon dock mod till sig. Tåligt afhörde han hennes skildringar af Guds rike och lifvet efter detta. Han hade ingen lust att försöka stöta bort ur hennes sinne de dogmer, på hvilka hon bygt sin lycka för att i deras ställe sätta sina egna tvifvel, som ej beredt honom någon sällhet.

Tre veckor efter den minnesvärda sexan på Blå Porten var Klas förlofvad med den rikaste arftagerskan i Dalarne. Följande Johansdag fira-

des hans bröllop och innan årets slut voro samtliga de Gripenstråleska-Kamphska reverserna inlösta, såväl kapital som ränta.

När Klas lofvade att älska Amanda i lust och nöd var han ej kär, men aktade och värderade henne som sin bästa vän. Mången kvinnas historia börjar dagen efter bröllopet. Amandas roman fortfor äfven sedan hon var gift.

För hvar dag som gick föreföll det henne omöjligt att kunna älska sin man högre än hon gjorde, men följande dag kände hon sin kärlek ännu mera rotfast och stark. Alla hennes tankar rörde sig omkring honom, han lefde i hennes själ, hennes lif var han.

Klas öfvertog Nordanfors på arrende. I början af sitt äktenskap kunde han ej öfvergifva sina vänner och deras glada lag i Stockholm och reste ofta dit. Amanda gjorde inga invändningar; en kvinna som tror sig vara älskad är ingen sträng domare. Genom att hålla hemmets dörr öppen på vid gafvel kom hon honom snart att tröttna på sin frihet. Han fann allt mindre nöje i Stockholmsresorna och hemmet allt mera kärt. Han blef far.

Jan Daniel dog och Klas fick ärfva hela den betydliga förmögenheten. Han tog afsked från regementet och erhöll ryttmästares namn, heder och värdighet. Sina krafter egnade han nu åt att försätta Nordanfors i tidsenligt skick. Efter riksdagen 1865, der han energiskt uppträdde på Riddarhuset mot representationsförändringen, som han ansåg skulle så småningom föra till allmän rösträtt och republik, besökte han Stockholm få gånger och endast i sin hustrus sällskap. Ingenstädes kände han sig nu så väl som i sammanvaron med henne och dottern.

Amandas verld var hennes hem, dess murar mätte den. Så småningom kommo hushållsbestyrens småaktiga detaljer henne att försmå det ena efter det andra af förförelsekonstens hjälpmedel. Hon tänkte med hjertat och hennes snillefoster voro kärleksarbeten. Klas kunde ej undgå att märka hur hon vårdslösade sitt yttre, men det mäktiga minnet af allt hvad hon gjort för honom gaf nya behag, hvarmed han prydde henne.

Klas uppmärksammade äfven andra kvinnor, men Amanda satte ej ett ögonblick i fråga att han skulle kunna betrakta dem med orena ögon och vara henne otrogen.

Julianas ord gjorde emellertid ett mycket obehagligt intryck på henne. Lilly hade blott varit några månader i deras hus men redan intagit en plats der som ingen annan guvernant före henne vågat göra anspråk på. Klas uppmuntrade denna frihet som hon tog sig; när en kvinna behagar, tycka karlarne att hon öfverallt är på sin rätta plats.

Amanda ville vara enväldig i konversationen och lemnade ej ett ämne förrän hon blotat det på dess behag. Lillys tal flyktade deremot lätt från ett ämne till ett annat af fruktan att trötta. Hon var ytlig men just detta sätt att konversera gjorde ett behagligt intryck på Klas, som blef allt mera road af att tala med henne. Blodet steg åt hufvudet på Amanda, när hon erinrade sig vissa episoder af deras lif der Lilly varit medelpunkten, omkring hvilken Amanda sjelf och hennes Klas och Hedvig kretsat.

Juliana såg förstulet på henne och tänkte skadeglad:

— Kokettera nu mamsell Palm, och lycka till!

IV.

I detsamma öppnades dörren. Lilly, Hedvig, Ture och Matias kommo in i rummet.

Lilly, som förut helsat på Amanda, fortsatte obesväradt sin konversation med Ture.

— Baron är aldrig svarslös.

— Då skulle mamsell Palm ha hört mig i officersexamen . . . der svarade jag aldrig ett ord.

Alla skrattade utom Juliana, som sötsurt inföll:

— Det är ingenting att skryta med, käre Ture.

— Det är inte för att skryta som jag talar om det utan för att roa damerna, hehe. Fordringarne till officersexamen ökades ju på Karlberg omenskligt år efter år och min läslust minskades ju äldre jag blef. Inte kunde det gå i spann. Också blef jag knappkörd i examen och tog den aldrig.

— Knappkörd? upprepade Lilly förvånad.

— Knappkörd är en sportsterm, upplyste Ture, belåtet leende öfver att hafva riktat konversationen med ett ord, som ingen begripit. Men jag har hämnats . . . aldrig öppnat någon bok sedan dess, hehe.

— Utom plånboken, suckade Juliana.

Matias hade under tiden vexlat några ord med Amanda, men deras samtal gick trögt,

ehuru han talade om sin egendom Edby och hon om sina tjenare. Hon erfor alltid en känsla af otrefnad i hans sällskap. Hans yttre var nästan till löjlighet oförmånligt, hans tal obildadt, hans sätt tafatt men på samma gång framfusigt vitnande om att han visste hvad han gälde i penningvärde och kunde fordra af andra. Emellertid måste hon umgås med honom; han var rik, känd som hederlig karl och deras närmaste granne, som i mer än en kommunal-angelägenhet hade uppträdt som Klas' eko.

— Hvad de taga sig bra ut tillsammans, fröken Gripenstråle och mamsell Palm! sade han slutligen till Amanda.

Hon böjde stillatigande på hufvudet och gick till dem. Han visste ej om han skulle lemna rummet eller stanna kvar, ingen tycktes vidare gifva akt på honom. Besvärad satte han sig slutligen vid ena fönstret. Der fingrade han på sin klockkedja och gjorde aktningsvärda försök att se road ut.

Stackars Matias! Han rädde icke för att han ej förstod sig på att skicka sig sirligt. Om sin härkomst visste han icke mycket. Han hade blifvit hittad i en kakelugnsnisch, enligt sin mors utsago. Hon hette Stina Flink och kallades Constance. Jemte aborrarne var hon lång tid Blå Portens förnämsta dragningskraft. Efter att hafva upplefvat de äfventyr, en vacker värds-
husuppasserska så lätt finner utan att behöfva söka, drunknade hon en natt i Djurgårdsbrunnsviken, dit hon rott i uppsluppet sällskap, för att se på månen. Matias var då nära tio år gammal. Efter hennes död betalade ingen för honom hos vaktmästarefamiljen, der han var inackorderad. Denna tyckte då att han var stor nog att för-

sörja sig sjelf och skaffade honom plats som kypare på operakällaren. På sin tionde födelsedag började han der löpa omkring borden. Major Gyldengranat, som under riksdagarne vistades i Stockholm, fattade tycke för den flinke pysen och tog honom med sig som betjentpojke till Dalarne. Snart kom han på brukskontoret och antog då namnet Björkegréen (med två e). Arbetsam och duglig steg han småningom i graderna och blef slutligen brukets förvaltare. På auktionen efter majorens död 1871 inropade han Edby för 197,000 riksdaler, som betalades kontant. Detta öfverflöd på penningar gaf ej någon fläck åt Matias' hederliga namn och rykte. Hans lön hade ej varit ovanligt stor men betydligt större än hans små behof kräfde. Med öfverskottet hade han spekulerat i skogar och spanmål, aldrig läggande sig mera vidt ut än han hade medel till. Snart ansågo hans vänner och bekanta att orimlig tur följde alla hans företag. Hemligheten till hans framgång var för enkel att någon kunde finna den. Han stod på egen grund, hade godt ömdöme och kunde vänta.

Matias hade ett halft sekel bakom sig och endast tillfälligtvis varit en ljum beundrare af det täcka könet, då han för några månader sedan för första gången såg Lilly. Ett enda af hennes ögonkast hade vändt huller om buller hans åsigter om kvinnorna. Han sökte afvärja det farliga inflytande, hon utöfvade på honom genom att fly henne, men han kom snart tillbaka igen till Nordanfors enkom för att få se henne och höra hennes röst, som kunde vara så ljuf och smekande, när hon ville det. Snart hade han fullkomligt klart för sig att just hon

var den hälft, som felades honom. Hon var ju så vacker och skulle föra sig som en riktig hennes nåd; flytande talade hon språk, som han ej begrep ett ord af, och spela, sjunga och måla kunde hon också, förutom en hop andra fruntimmerskonster, som taga sig så bra ut i en salong. Landtbruk och bergshandtering tycktes äfven intressera henne när han talade om det; hon skulle hålla tummen på ögat på deras underhafvande och vara en annan han sjelf. Och så kär hon skulle blifva i honom och tacksam öfver att han, som var så rik, ej försmått att göra henne, en fattig guvernant, så lycklig! På allt detta tänkte Matias än en gång, der han satt i sin ensamhet vid fönstret och tummade på sin tjocka guldkedja. Han kunde ej taga sina blickar från Lilly, som förstod sig så väl på att rätta sig efter andras sätt utan att derför förlora sin enskildhet. Han kunde icke nog beundra huru obesväradt och behagfullt hon förde sig i denna salong, der hon, ehuru blott en tjenare, föreföll så hemmastadd. Just en likadan salong ville Matias också hafva på Edby med vackra taflor på väggarne, blommor i fönstren och dyrbart porslin på hörnhyllorna. Den skulle ej påminna om någon viss konung, vara gustaviansk eller rococco, utan möblerad med saker, som alltid äro vackra, bekväma och smakfulla. Allt det der skulle Lilly ordna åt honom och han lofvade sig sjelf att, kosta hvad det ville, icke pruta på priset.

Matias' funderingar afbrötos plötsligen genom att ryttmästaren Gripenstråle och brukspatronen Gyldenhoff kommo in i rummet.

Amanda kastade en öm blick på sin man, som vänligt tryckte hennes hand. Axel helsade

något förlägen. Under de sista veckorna hade han varit nästan hvarannan dag på Nordanfors. Han bodde en mil derifrån, men en förunderlig slump kom honom alltid att träffa Klas på hans jagter och derefter följa honom hem. Amanda bad honom vara hjertligt välkommen och äta middag hos dem. Han gjorde några undflykter och erinrade om hur ofta han gästade Nordanfors på sista tiden. Men Amanda var enträgen och det tycktes icke kosta på honom att låta öfvertala sig.

Amanda smålog fint och kastade en förstulen blick på Hedvig. Den unga flickan såg i allmänhet bra ut utan att vara vacker; de klara blå ögonen vitnade om hennes hjertas godhet och hon var älskvärd utan att göra några ansträngningar. Men i detta ögonblick syntes hon nästan skön, önskan att behaga gaf åt hennes utseende något rent af förklaradt. Efter att flyktigt hafva helsat på Axel tycktes hon ej gifva akt på honom, utan fortfor att tala med Lilly, som helsat mera artigt på Axel, men ej heller syntes egna någon vidare uppmärksamhet åt honom och skrattade så hjertligt åt Hedvigs prat, att hon visade alla sina små hvita tänder för honom. Hennes hållning såg utomordentligt naturlig ut och var mycket intagande.

Hedvig var ej så stor diplomat som Lilly. Sitt ansigte kunde hon gifva ett likgiltigt utseende, men fötterna var det henne omöjligt att hålla i styr. De tittade nyfiket fram under klädningen, helsade, gnedo sig nervöst mot hvarandra, skildes plötsligen åt och skyndade att åter gömma sig och hakade sig fast vid ena stolsfoten.

— Här äro vi nu, sade Klas. Vårt jagt-byte består blott i tre harar ... men jag för Gyldenhoff med mig. Han äter middag med oss. Vi möttes af en slump på vägen.

— Den der slumpen blir nu alldaglig, tänkte Juliana.

— Han måste se mig hvar dag, jublade Lilly för sig sjelf.

— Ack, han är här och stannar hela dagen, fröjdade sig Hedvig.

— Är posten inte kommen än? frågade Ture.

— Den kom nyss, svarade Klas och pekade på en packe bref och tidningar, som han lagt ifrån sig på ett bord, när han kom in i rummet.

— Jag väntar ett mycket angeläget bref och ...

— För dig, käre Ture, fins intet bref.

— Jaså. Det är för märkligt, mumlade Ture. Rosa lofvade ändå på sin heder »så länge som jag älskar dig skrifver jag till dig en gång i veckan». Nu äro fjorton dagar gångna och intet bref har jag fått. Hm!

— Här är ett bref till er, sade Klas till Lilly.

— Tackar! Från *honom!* suckade hon, då hon såg på utanskriften, återigen!

Hedvig närmade sig, Lilly antog en leende uppsyn och stoppade brefvet i fickan.

— Jag har en nyhet att tala om, utbrast Klas glädtigt, efter att hafva ögnat igenom ett af sina bref.

— Hvad då? ropades i korus.

— Hugo Kamph kommer hit endera dagen. Jag har just fått bref från honom.

Ett moln lägrade sig på Amandas panna.

— Var det nyheten? sade hon nästan föraktligt.

— Kommer han hit? inföll Juliana, plötsligen vorden rödblommig. Det är en evighet sedan jag såg honom.

— A, jag mins dig som om jag såg dig i går, gamle Hugo. En sådan glad själ och så farlig för fruntimmerna. En don Juan con amore.

— Jag tror att herrarne också haft obehag för hans skull? inföll Amanda och kastade en betydelsefull blick på sin man.

— Nå. Det förstås, svarade Klas, han har varit lättsinnig ... det ligger i hela hans slägt.

— Han har ju ingen.

— Men han har haft.

— Han var enda barnet till öfverste Kamph.

— Ja. Han har varit min bästa vän ... vi tjenade båda vid husarerna och delade ljuft och ledt. Den tiden glömmet jag aldrig.

— Hvarför har han så länge vistats utomlands?

— Öfver tjugu år.

— Nej, jemt tjugufem, rättade Klas lifligt.

— Han kunde väl inte komma förr? afbröt Amanda. Han reste ju för skuld. Det var en skön öfverraskning för Klas, som var hans borgesman.

— Sina skulder har han för längesedan betalt, såväl kapital som räntor. Men det var inte egentligen skälet ... *skulderna* ... hvarför han måste resa. Det var en kärleksaffär. Nog af, han *måste* resa. Så roligt vi ha haft tillsammans!

Deras gemensamma förflutna hägrade för hans minne, men endast det angenäma deraf; bekymren och obehagen voro glömda.

Plötsligen återfördes han till verkligheten, då han hörde Ture berätta för damerna att Hugo Kamph haft äfventyr som icke voro renhåriga: att han lemnade Sverige för skuld, rymde från England, blef förvist från Spanien, häktad i Paris . . .

— Det är bara prat, afbröt Klas häftigt.

— Men var det inte han, envisades Ture, som gjorde cession i Antwerpen med två och en half millioner skuld och en ring i tillgång.

— Man skall icke tro allt hvad som säges.

— Men det går ett rykte att . . .

— Låt det gå. När det blir trött, hvilat det sig nog. Hugo Kamph har fel . . . det ha vi alla . . . han har gått igenom mycket och han är min vän.

— Kan jag få tala några ord med herr ryttmästaren? frågade Matias förlägen och så lågmäldt att de öfriga ej kunde höra hvad han sade.

— Gerna, svarade Klas förbindligt,

— Ensam?

— Ja.

— Det handlar om mamsell Palm . . . Jag vill gifta mig med henne.

Klas kände sig besvärad och Matias' själfbelåttna leende förargade honom. Han suckade öfver att den vackra flickan låtit blända sig af rikedomens glans och var villig sälja sig utan att besinna, hvilket elände en kvinna merändels hemfaller åt, som gifter sig endast för guld och glömmet mannen som är med på köpet. Men så hägrade i hans inbillning det angenäma grannskapet. Lilly skulle blifva den mest förtjusande granne han kunde önska sig på Edby. Och så roligt det blefve för Hedvig, som var så fäst vid henne.

— Hvem vet, kanske blir hon mycket lycklig, tänkte han nu. Björkegréen är rå, men redbar och godhertad. Han kommer naturligtvis att stå under toffeln och strö pengar på henne. Ett sådant festande det skall blifva på Edby. Det blir roligt för alla.

— Jag gratulerar, sade han.

— Tackar, stammade Matias, tusen tack. Får jag be ryttmästaren vara så god och först tala med henne?

— Skall jag fria för herrn? skrattade Klas och förde sin gäst in i sitt rum.

Amanda, som satt i soffan bredvid Juliana och då och då kastade missnöjda blickar på Lilly, omkring hvilken Ture, Hedvig och Axel kretsade, sade: Du har rätt, hon är för intim med Hedvig.

— Ja, det är inte bra att hon får så stort inflytande öfver henne. Hedvig är mycket attacherad med henne.

— Ja, och det tycker jag inte om.

— Jaså damerna vilja spela guerre, utbrast Ture. Ja. Men tag sig i akt mamsell Lilly. Jag är farlig. Kom Axel och hjälp mig att göra dig nyttig.

— Biljard kunna ni spela en annan gång, sade Amanda till Hedvig. Kom med mig i stället. Förlåt, söta Juliana.

— Å, jag ber.

— Vi skola gå i köket och se på syltningen.

— Men söta mamma.

— Du skall lära dig. Kom.

Hedvig reste sig misslynt.

— Kan jag också vara hennes nåd till någon nytta? frågade Lilly lätt ironiskt.

— Nej tack. Mamsell kan ju stanna här eller göra hvad hon vill.

Herrarne gingo till biljardsalen och Hedvig följde Amanda till köket.

— Jaså, mamsell Palm intresserar sig äfven för hushållet, sade Juliana försmädligt. Det må jag säga är att vara mångsidig.

— En guvernant måste intressera sig för litet af hvarje . . . åtminstone visa intresse.

— Ja. En guvernant, fortfor Juliana och tog på sig en min, som om hon ej var fullt säker på, om det var en kristen eller en hedning, en bildad person eller en vilde, hon talade med, bör inte blott vara hemma i alla skolämnen och förstå sig på skön konst . . . åtminstone litet . . . utan framför allt bör hon lära sig att ödmjukhet och lydnad är en tjenande persons första plikt. Men det är en svår konst, som inte hvem som helst kan lära sig.

— Lydnad och ödmjukhet liksom höflighet äro, som jag tror, egenskaper litet hvar bör lära sig.

— Jag talade i allmänhet, afbröt Juliana harmsen att hennes förolämpning förlorade sin udd mot den likgiltighet Lilly visade. Men vill mamsell taga åt sig af hvad jag sade, så icke mig emot.

Hon kastade en försmädlig blick på Lilly och lemnade henne ensam.

Lilly suckade.

— Alltid förödmjukelser! mumlade hon. När skall jag bli fri!

— Hvarför komma ni inte? ropade Ture. A, Hedvig är inte här, sade han och kom in i rummet. Ni är ensam. Så mycket bättre!

För all del låt inte mig jaga bort Oceanens sköna dotter.

— Hvad menar baron?

— Hvad jag menar? Hm! Venus var ju dotter till Ocean ...

— Mår baron inte bra?

— Jo visst mår jag bra. Och det chaggrinerar mig verkligen. Jag skulle föredraga att vara lidande. Då skulle man ha medlidande med mig eller hur? Det förstås att min mor, friherrinnan ...

— Gör allt hvad hon kan att ingifva medlidande för baron.

— Ja visst. Min lycka ligger henne mycket om hjertat, men jag vill ha en vän. Hm! Tror mamsell Palm på sympati? Redan första gången jag såg mamsell Palm så ... hm ... det är sympati. Mamsell Palm har så utmärkt vackra armar. Sådana armar skulle jag också vilja ha ... om halsen. Och sådana ögon, nej, se inte på mig så der ... det borde verkligen vara förbjudet att ha sådana der ögon. Och den här lilla handen ... får jag låna den ... bara ett litet ögonblick ... jag lofvar på min heder att ge igen den. Ack, låtom oss bli vänner ... bara ... då ingen ser det. Och vi kalla hvarandra du, då ingen hör det.

Hon vred sig undan den tillämnade kys-sen och utbrast vredgad:

— Oförskämde!

Ture bleknade af harm att se sig försmådd. Att hon var dygdig, trodde han icke. Ehuru hon visat sig kall och tvär mot honom hade han mer än en gång i hennes ögon sett ett trånande uttryck, en af dessa gnistor, som lysa

blott en sekund. Men dessa blänkar voro ingen signal för honom.

Juliana, som glömt sina handskar, öppnade dörren i samma ögonblick.

Ture slog i hast om samtalsämne.

— Ett sådant härligt väder vi fått, sade han. Riktigt charmant! Så roligt det vore om det ville fortfara. Å, det gör det nog, det är sydlig vind.

Och så lemnade han rummet. Juliana tog sina handskar och kastade en föraktlig blick på Lilly, hvarpå hon följde honom.

Lilly såg häpen efter henne.

— Tror hon att jag? . . . Å, en sådan förölämpning . . . en sådan skam!

Snyftande sjönk hon ned i soffan. När hon tog sin näsduk föll brevet, som Klas gifvit henne, ur fickan.

— Och detta bref, suckade hon. Pengar, återigen skall jag sända pengar. Hvar skall jag få dem? Jag har ju inga och dock måste jag sända något.

— Hvad felas er? frågade deltagande Klas, som obemärkt kommit in i rummet.

— Förlåt, stammade hon och steg upp, jag ber, jag såg inte ryttmästaren.

— Är det här brevet orsaken till er nedslagenhet? Då ångrar jag att jag gaf er det.

— Ack, om det här brevet ej kommit mig tillhanda, hade jag snart fått ett annat.

— Jaså. Kan jag tjena er med något, så var god förfoga öfver mig. Haf förtroende för mig. Vill ni inte?

— Ack jo, så gerna. Ryttmästaren har alltid visat mig så mycken godhet. Jag står i skuld . . . tacksamhetsskuld . . . och jag kan inte

betala den. Min mor var engelska och kom till Sverige med mig. Hon hade lidit mycket ... var sjuklig ... och dog snart. Jag var då fem år och ensam.

— Och er far?

— Han! Jag har aldrig sett honom. Han öfvergaf min mor.

— Såå! mumlade Klas deltagande.

— Frun, hos hvilken vi varit inackorderade, tog då vård om mig och gaf mig uppfostran så godt hon kunde, och innan jag var sexton år blef jag guvernant för att sjelf förtjena mitt bröd. Hennes son är på förfall ... han har förstört hennes lilla förmögenhet. Hon har nu ingenting mera ... och hon behöfver jemt pengar. Jag är skyldig dem evig tacksamhet för hvad de gjort mig ... hon skrifver så i sitt bref ... evigheten är ett långt perspektiv ... derfor får jag litet emellan sådana här påminnelser.

Klas' ögon fuktades. Hans hjerta klappade starkare, då han såg den vackra kvinnan så nedslagen. Han räckte henne sin hand, som hon stillatigande tryckte.

— Räkna på mig, sade han varmt. Men gråt inte och låt det bli oss emellan.

De sista orden hördes icke blott af Lilly, utan äfven af grefve Hugo Kamph, som oförmärkt kommit in i salongen. Hugo betraktade skälmskt ett ögonblick huru Klas klappade Lilly och smög sig på tå åter ut ur rummet. Då vred han upp spetsarne på de grånade mustascherna och utropade mycket högljudd:

— Hvar är min gamle hedersvän, Klas Gripenstråle?

Klas spratt till vid ljudet af denna röst och vände sig lifligt från Lilly.

— Hugo, ropade han och sprang med utsträckta armar vännen till mötes, Hugo Kamph!

— A, här är du ju, alltid densamme! Dessa tjugufem år ha mycket litet förändrat dig.

— Och du gamle, käre Hugo. Hvad jag är glad att se dig igen.

— Jag ville öfverraska dig . . .

— Jag väntade dig ej förrän om några dagar.

— Och jag lät vagnen hålla vid grindstugan. Var god presentera mig, tillade han för att hålla kvar Lilly, som ville aflägsna sig.

— Med största nöje. Grefve Kamph, min bästa vän och mamsell Palm . . . som har godheten att ge min Hedvig undervisning i de sköna konsterna. Hugo bugade sig mycket vördnadsfullt, men skalken log i ögonen. Han ämnade just säga henne några artigheter, då Klas godmodigt tillade:

— Vi talade nyss om dig!

— Om mig? Verkligen? Det var vänligt af er.

— Ja, det är icke en timme sedan . . . med min hustru och friherrinnan Nordenhjelm.

— Är hon här?

— På ett par månader, ja!

— Och din hustru?

— Mår väl! Vi må alla bra här. Nu skall du stanna länge hos oss. Vi ha också våra förströelser må du tro.

— Det tror jag gerna, svarade Hugo och såg på Lilly, som rodnade och gick.

— Nu till damerna, sade Klas, tog Hugo

under armen och följde efter Lilly. I dörren
hviskade Hugo:

— Jag gör dig min komplimang, mon cher.
Hon är charmant. En sådan guvernant skulle
jag också vilja ha.

— Hon är en utmärkt lärarinna, upplyste
Klas tillrättavisande.

V.

Att tänka, drömma och måla var Lillys käraste sysselsättning. Hon dyrkade de sköna konsterna. Sina ljufvaste stunder tillbringade hon vid sitt stafli. Hon var rikt begåfvad, men ofta sjönk handen modlös ned vid hennes sida, då förståndet omtöcknades af otålighet och tvifvel. Liksom alla artister hade hon behof af beröm då och då för att ej misstro sig sjelf och underskatta sin förmåga, när svårigheterna tycktes öfverstiga hennes krafter.

Hon satt nu i trädgården och målade med allt mera växande lust. Klas' uppmuntran hade lifvat hennes mod och förhoppningar att blifva fri. Framtiden tedde sig i glänsande färger och det ena luftsloppet större och präktigare än det andra hägrade i idel ljus och skimmer för hennes syn.

Hon såg plötsligen upp. Det prasslade i gräset bakom henne.

— Han! mumlade hon rodnande. Skall han förklara sig i dag?

Hon målade åter mycket ifrigt . . . nästan för ifrigt att vara naturligt. Men Axel Gyldenhoff gaf ej akt derpå.

— Min nådiga fröken Palm, stammade han, jag . . . jag . . .

— A, är det ni? sade Lilly och såg ut som om hon blifvit litet skrämnd. Jag såg er inte.

Hvad tycker ni om det här? tillade hon behagfullt och pekade på sin tafla, då han ej genast svarade.

— Det är mycket vackert!

— Verkligen?

— Ja. Det är nu snart tre månader sedan jag kom hem från min resa, som jag har äran känna er, fröken Palm. Jag hyser för fröken Palm den största högaktning.

Lillys hjerta jublade, men hon sade ingenting, bara slog ned ögonen och lekte med penseln.

— En sann uppriktig högaktning, upprepade Axel. Det är därför som jag vågar be . . . hm . . . ack, skulle fröken Palm vilja hjälpa mig att . . . att . . . få till hustru *henne*, som jag älskar.

— Är det då så svårt? mumlade hon rodnande.

— Ja . . . ack ja, det är det. När med sin ljufva röst hon talar . . . hon, som jag älskar . . .

— Herr Gyldenhoff!

— Nej, gå icke, bad Axel och höll henne kvar, ack, då sjunger allt omkring mig och hela min själ jublar och vill svinga sig fram till henne och hviska, »jag älskar dig», men jag är rädd att illa uttrycka min kärlek, att jag skall misshaga och jag tiger . . . säger ingenting. Hon är en ängel och jag skulle vilja gifva år af mitt lif att kunna säga henne det så att hon tror det; men ett ord, som undfaller henne, en blick, som jag öfverraskar, kommer mig att frukta att hon illa skulle upptaga min djerfhet, och när jag måste skiljas från henne har jag ingenting sagt. Och så går dag efter dag.

Lillys hjerta klappade häftigt. Axel var en vacker karl, förmögen, sträfsam, ordentlig och åtnjöt förtroende och aktning. Å hufvudets vägnar utrustad något under medelmåttan, var han dock eftersökt och ansedd som en särdeles angenäm sällskapskarl. Han hade ett beundransvärdt förbindligt sätt att höra på när andra talade och skrattade godmodigt så snart någon kom sig för att skämta, ehuru han menade ärligt och uppriktigt med alla. Hans obetydlighet var välvillig och ett smicker för dem som nära lärde känna honom, då de funno sig vara mera kvicka än han.

Genom hans bemödanden att försöka behaga Lilly och Hedvig, som voro oskiljaktiga, kände Lilly sig äfven smickrad och hon intresserade sig snart för hans framgång att kunna röra hennes hjerta på samma sätt som en intelligent person intresserar sig för framgången af hvarje nyttigt företag, som är väl anlagdt och skickligt utfördt.

Aldrig förr hade hon hört honom på en gång tala så mycket och med sådan värme; och dock var den ståtliga, kraftige mannen brydd och försagd som en skolgosse. Hans förlägenhet var den ljufvaste kärleksförklaring. Lilly blef vek om hjertat och lofvade sig sjelf att göra sitt bästa att blifva en huld maka och göra honom lycklig.

Hvad munnen ej ännu sade, berättade ögonen så oförbehållsamt att Axel fattade hennes hand och fortfor mera käckt:

— Fröken Palm är . . . är . . . fröken Gripenstråles vän och förmår så mycket öfver henne.

Lilly stirrade häpen på honom. Han märkte det ej och fullföljde ifrigt:

— Fröken Palm vill ju bli min bundsförvandt? Med föräldrarne talar jag naturligtvis sjelf. Jag hoppas de icke skola neka att gifva sitt samtycke, om jag erhåller deras dotters. Men henne kan jag ingenting säga. Hennes oskuld, värdighet och ... allt ... med ett ord ... gör mig stum. Var så god och tala med henne för mig. Mitt hjerta är för fullt!

Det svartnade för Lillys ögon, hon var nära att blifva vanmäktig. Men hon återvann beherskningen öfver sig under det han tillade:

— Fröken Hedvig har sådant förtroende för fröken Palm. Det vet jag. Hon är ju ännu så ung och oerfaren.

— Hedvig är ju bara barnet!

— Ånej! Fröken Hedvig är nära sjutton år. Hon är ung, men icke något barn, ånej!

Lillys första tanke var att snöpligt afvisa Axel. Men så hviskade till henne en frestande röst: Beskydda honom, så skall han snart finna hvilken ängel han förlorat i dig och måhända evigt ångra den blunder han gjort!

— Och jag skulle tala med Hedvig om er kärlek? sade hon ändtligen med fast stämma.

— Ack ja. Och jag skall aldrig glömma det ... fröken Palms godhet för mig ... om fröken Palm vill göra det för mig.

— Jag skall tala med Hedvig!

— Snart?

— Ja.

— Så god ni är! Hans ögon strålade af glädje och han tryckte varmt hennes båda händer. Tack ... tack!

När Lilly ändtligen blef ensam, rasade hon öfver att på detta sätt hafva kunnat misstaga sig på hans afsigter. Men hur var det möjligt

att kunna tro att han skulle hafva så dålig smak och föredraga Hedvig, ett enfaldigt barn, framför Lilly, en så finbildad och fullkomlig dam.

— Må hon få honom. Det är ingenting att afundas, dummare karl finnes ej på jorden, mumlade hon och stampade med foten i marken. Och honom trodde jag ett ögonblick att jag älskade. Han är ej bättre än alla andra. Jag skall verkligen tala med Hedvig, för att visa hur litet jag bryr mig om honom. Det var dock en skön dröm. Han är god. Jag skulle ha bildat honom efter min smak. Jag skulle ha blifvit hans allt. Jag skulle ha älskat honom. Och nu! ... Å, jag älska ... jag! Mitt hjerta är dödt!

Feberaktigt började hon åter att måla och märkte ej att Klas kom till henne. Han och Hugo hade efter frukosten gått till biblioteket för att ostörtdt språka, men de skiljdes snart; vänner, som ej se hvarandra på tjugufem år, hafva icke mycket att tala om. Klas stod helt nära bakom Lilly. Han nändes ej störa henne och njöt af skådespelet att se en vacker kvinna vara sig sjelf.

Plötsligen såg hon upp.

— A, det här har ni gjort i dag, sade han då och pekade på ena hörnet af hennes tafla. Mycket bra. Hedvig synes också göra framsteg, prisade han i det han betraktade det andra stafliet bredvid Lillys, tack ... tack! Hvad? Har ni gråtit? Ack, det der brefvet ni fick. Det har jag glömt ... hm ... jag förstår. Visa nu att ni har förtroende för mig. Ni har en skuld, sade ni, en tacksamhetsskuld. Betala af

den, det kan ni ju lätt göra. Låt mig få köpa den här taflan?

— Den är ju ingenting värd, svarade Lilly försagd.

Klas lyftade ena handen till venstra ögat, blundade med det högra, gick med viktig kännarmin några steg baklänges, och så åter helt nära taflan; jag värderar den . . . ett tusen kronor.

— Det är för mycket, stammade hon och kunde med möda dölja sin glädje, för mycket!

— Visst inte. Den tafla jag köpte förlidet år på konstföreningen i Stockholm är ej på långt när så bra . . . i mitt tycke . . . och henne gaf jag lika mycket för. Jag är inte målare, men . . . men jag förstår mig på taflor . . . jaa, det gör jag . . . och jag vill köpa den här taflan för tusen kronor. Är det afgjort? Ja? Pengarne får ni redan i dag och taflan ger ni mig, då den är färdig.

— Hur skall jag kunna tacka er?

— Tatata, smågnolade han och klappade henne godmodigt på ena armen. Det är jag som är och förblir er gäldenär! A, Hugo!

VI.

Minnet är passionernas eko; genom förståndet får det en ljufvare och mera förförisk ton än passionen, det återger. När Juliana plötsligen efter så lång skilsmessa återsåg Hugo Kamph, för hvars egande hon förgäfves stridt med sitt koketteris blottade vapen, var öfverraskningen så häftig att hon kände en iskyla genomila sina lemmar. I första ögonblicket trodde hon att hon älskade honom. Åren hade skonsamt vidrört honom, de blixtrande farliga ögonen och den eleganta hållningen egde han ännu. Hon hade ej haft tillfälle att tala ostörd med honom, endast några alldagliga fraser hade blifvit utbytta emellan dem under frukosten. Hon darrade af otålighet att snart få veta, hvilka hans känslor nu voro för henne och om han hade någon aning om, att hon varit orsaken till katastrofen, som dref honom i landsflykt. Om så vore, hur skulle han då behandla henne? Men hon log snart åt denna tanke. Kvinnor af den eleganta världen hafva en märkvärdig talang att kunna i det de skämta öfver sina fel förminska dem. Ett småleende uträttar så mycket till deras försvar. De påminna sig ingenting och förklara ändock allting, de förvånas, fråga, förgylla, förebrå och sluta med att vara utan fläck och oskyldiga sorn den oskyldigaste

af alla oskyldiga. Juliana fruktade ej Hugo, och med leende min föreslog hon honom att göra en promenad i trädgården.

Sixtin Nordenhjelm hade hela hennes släkt mot sig då han uppträdde som sökande till Juliana Cederbjelkes hand och egodelar. Alla talade så illa om honom att han derigenom vann den nyckfulla och egensinniga arftagerskans tycke. Hon var en stark vilja, men med små ideer, och gaf sin släkt (hon var fader- och moderlös) ingen ro förrän hon fick gifta sig med sin Sixtin. Hon var öfverlycklig af kärlek de första åtta dagarne efter bröllopet och Nordenhjelm, som fått i hemgift nära en half million riksdaler banko, kände sig också väl till mods. Men i glädjen sväljde de sin lycka i ett enda drag, som om den varit en bitter medicin, utan att smaka på den. Så kommo missräkningar, och oförenligheter upptäcktes i mängd. Juliana strödde ut pengar med båda händer; Sixtin spelade med otur och hade haft så stora skulder att betala, att han fordrade att hon skulle inskränka sina utgifter till det nödvändigaste. Anmärkningarne upptogos onådigt och alstrade bittra förebråelser. Alla deras egenskaper förlorade sitt värde och alla fel förstorades. De kunde snart hvarandra utantill och voro utledsna.

Hur omsorgsfullt de än dolde för verdens ögon den ofrid och missämja, som rådde i deras hem, var det snart ingen hemlighet att de sökte förströelser utom hus hvar för sig. Sixtin spelade allt djerfvare och längre hvarje natt, Juliana var outtröttlig att dansa på alla baler och lemnade dem bland de sista. Med en mun beklagade alla Juliana. Hon var så vacker och bara några och tjugu år. Försummad af sin man

och derigenom så godt som fri gjorde hon många eröfringar. Allmänna opinionen gaf henne med sin vanliga gifmildhet än den ene än den andre till älskare. Men hennes hjerta hade kallnat. Endast hufvudet var sjelfsvåldigt; det var tillbedjare hon önskade sig, icke älskare. I verkligheten bättre än sitt rykte blef hon en af de mest tongifvande damerna inom den högre societeten. Hon skattade åt löjligheterna för dagen, men på ett öfverlägset sätt, understundom äfven åt morgondagens tokerier, men aldrig åt gårdagens. Hon tycktes intressera sig för nästan ingenting och hade dock reda på allt som tilldrog sig och sades inom hennes verld; hon lärde sig utan att fråga och såg nästan utan att betrakta. Åt sin utstuderadt vårdade klädsel gaf hon ett utseende, som om hon ej tänkte på den. Hon drog nytta af sina fel och undvek att skada sig med sina dygder; hon förstod att lemna hastigt hvad som mest roade eller behagade henne och var allestädes närvarande utan att fästa sig vid något eller någon. Liksom en fjärl fladdrade hon omkring, sökande sötma för sin tillvaro, öfverallt der man träffar hvad som är kvickt, förnämt, rikt och älskvärdt. Bland dem, som hennes vänner och bekanta mest envisades att gifva henne till älskare, var Hugo Kamph, den gladaste bland Stockholms lefnadslustige män, som tycktes blott hafva en sorg, att ej i en bågare och i ett enda drag kunna tömma alla nöjen och njutningar. Tidigt lemnad åt sig sjelf, lefde Hugo, berusad af den frihet, som kommit honom så ung till del, som om hvar dag varit den sista och hade många, många vänner. Ju galnare han uppträdde desto mera afgudad blef han. Han tyckte icke blott

om sin nästa, utan äfven ännu mera om sin nästas hustru och ansågs vara oemotståndlig. Han talade till kvinnorna det språk de vilja höra: vördnadsfullt och allvarligt till de svaga, ömt och trånande till de känsliga, sjelfsvåldigt och fritt till de lättsinniga. Men han tröttnade snart att beundra samma kvinna. När han trodde sig hafva kommit underfund med henne och sett henne såväl i profil som midt i ansigtet, dref hans nyfikenhet honom att finna en annan kvinna att beundra. Han älskade alla vackra kvinnor och ville studera dem hvar för sig, ej tillsammans.

Juliana sporrade hans fåfänga. Hon stod emot den oemotståndlige och han följde henne snart trogen och ödmjuk som en pudel. Hon behandlade honom med den största stränghet, men i hennes mest grymma ögonblick såg dock Hugo alltid så pass mycken menisklighet skymta fram att han ej förlorade hoppet på bättre tider. Afunden och elakheten skvallrade snart om för hvem som ville höra på dem, att han intresserade sig för mycket för henne och att hon gjorde det icke mindre för honom. Hennes intimaste vänner togo henne naturligtvis i försvar och sade att man aldrig skall tro mera än hälften af hvad som säges. Sixtin Nordenhjem såg ut som om han ej trodde ens det, och ingen förvånade sig deröfver; i Stockholm hafva ju de äkta männen så godt hufvud.

Så dog Sixtin i lagom tid för att ej vara alldeles ruinerad. Juliana med sina två, små barn, måste nu betydligt inskränka sina behof. Emellertid sörjde hon sin man mycket tillbörligt och gick ovanligt länge i svart, som klädde henne förträffligt. Sixtin hade ej varit ett mön-

ster för en bra äkta man, men han vann sedan han var död för hvar dag som gick, alldeles som vissa vinsorter, när de tappas på buteljer. När talet kom på honom, bröstade hon sig lik en omaka turturdufva och ögonen fylles af tårar, som gäfvo dem mycken glans. Men Juliana var för väl uppfostrad att icke hålla sin sorg inom det passandes gränser; hon grät aldrig så att näsan blef röd. Den förtjusande enkan omgafs snart af så många, som ville trösta henne, att de stodo i vägen och skrämde hvarandra att göra bud till nytt giftermål. Isynnerhet skadade Hugos enträgenhet henne. Alla kunde se att hon visade honom mycken godhet. Godheten är en dygd, men ingen ville tro att det är af dygd som en vacker enka visar godhet mot en dragonlöjtnant. Och dock var deras förhållande det kyskaste af alla förhållanden; en förstulen handtryckning då och då, det var allt.

Så småningom tröttnade Hugo på denna låga diet, visade sig ej mera så ofta i hennes närhet och uteblef slutligen alldeles. Han förälskade sig i en annan dam af lika hög samhällsställning som Juliana.

Hennes man lefde och mädde mycket bra, men hade det stora felet att icke förstå henne. Hon var en svärmisk och svag kvinna; han en af vårt lands mera kände politici ex professo. När Hugo började tala om sin kärlek, märkte hon att han var just den man, som förstod henne. Hon var dygdig och lät honom ej tala ut. Men Hugo var enträgen, ehuru ej en blick, icke ett ord undföll henne, som kunde uppmuntra honom. Och dock älskade hon honom redan, hon måste se, höra, tala med honom, men hon skulle dö, sade hon till sig sjelf, förr än

svika sina plikter och blifva hans. Stackars kvinna, snart kunde hon ej mera neka honom något och ... dog icke.

Julianas egenkärlek blef djupt sårad, då hon såg att Hugo tröttnat att längre sucka för henne. Snart upptäckte hon orsaken. Då försökte hon återvinna Hugo för sig, lika godt till hvilket pris. Men hon kom för sent och fick ej uppoffra något. I första utbrottet af sin vrede och svartsjuka hämnades hon genom att skriva ett anonymt bref till sin rivals man. Denne hade så mycken makt, att Hugo tvingades att hals öfver hufvud lemna fäderneslandet. Ingen, icke ens hans intimaste vänner, visste hvarför han reste. Man trodde att han i ett anfall af melankoli rymde från Sverige för skuld, talade derom en hel vecka och glömde sedan bort att han funnits till. Hans käreasta tynade af och begrofs några månader derefter.

VII.

Då Juliana vandrade med Hugo i trädgården förde hon talet på det förflutna och manövrerade med mycken skicklighet mellan dess bränningar och skär. Men hon var ingenting mera för honom. Tiden hade nästan utplånat hennes minne ur hans tankar och när hon nu påminde honom om hvad hon varit, kände han ett visst vemod att se henne, som han förr så mycket svärmat för, ej längre vara vacker och intagande. Med en verldsmans fina takt försökte han dölja det obehagliga intryck hon gjorde på honom, men hennes skarpsynta blick upptäckte snart att allt var förbi. Hon kände ett styng i sitt hjerta och klagade bittert öfver männens otacksamhet. Han afbröt henne ej, men när ordningen kom till honom att säga något talade han om väder och vind, nya mod, sista skandalen och religion.

Då lemnade hon honom snöpligen och han ströfvade ensam omkring på gångar och stigar i trädgården och parken. Slutligen kom han till en hög kulle, hvarifrån han kunde se ett stycke af den omkringliggande nejden. Der satte han sig. Synkretsen var icke mycket stor, den begränsades af skogbeväxta berg, men den var leende och hvilade ögat.

En å flöt igenom Nordanfors' egor och arbetade som en trägen och god arbetare i trots af sitt oberoende utseende. Hugo hörde sorlet af de små vattenfallen och kunde här och der bland pilar och alar upptäcka fabriker och verkstäder, talande bevis på att hans vän Klas Gripenstråle följde med sin tid. På ett ställe vidgade sig ån till en liten sjö, der näckrosor och lotusblommor summo omkring och skalkades med hvarandra. På andra sidan var en äng med kreatur, åkrar och gården och längst bort såg han vid skogsbrynet röken ur kolmilorna långsamt i spiraler höja sig mot skyn.

Himmelen hade mulnat och på dess mörkgrå botten jagade molnen, liknande luggiga vaddstaplar, hvarandra. Vinden strödde omkring Hugo gulröda och halft förtorkade löf i en yrande ringdans; de löpte framför honom som en svärm fåglar och föllo plötsligen ned då brisen dog. Hugo tyckte sig varda ett med naturen som omgaf honom. Dessa murkna löf voro hans förflutna lefnadsår, molnen, som flögo förbi för alltid, voro hans illusioner som flytt. En underbar beklämning grep honom och han sträckte lidelsefullt ut armarne som om han velat taga hela naturen i sin famn.

Då slog en liten fågel, som satt på en gren öfver honom, några drillar. Hugo lyssnade. Fågeln sjöng för honom det utesägliga, målade för honom hvad som hvarken har form eller färg, beskref hvad ingen förr sagt honom, förklarade hvad han aldrig kunnat förstå och gaf en röst åt hans drömmeri.

— Ja, så är det, hviskade Hugo och gick vidare. Hans förflutna lifs panorama avslöjade sig för hans tankar. Han suckade bittert. I

sitt hjerta hyste han kärlek till det goda och hat till det falska och orättvisa, men ett sällsamt öde hade gäckats med hans ingifvelsens poesi och smutsat hans händer så snart han företagit sig något. Han hade begärt af lifvet mera än det kunde gifva, sökt sin lycka i o-möjliga ting och funnit sin olycka i oundvikliga.

Huru mycket hade han ej älskat och huru olyckliga han gjort dem som älskat honom! Hans hustru, denna blida, sköna och oerfarna flicka, som han fann vid sin sjukbädd i England, då han sväfvade emellan lif och död strax efter ankomsten från Sverige, hvad hade blifvit af henne? Huru hade han ej kämpat, lidit och ansträngt till det yttersta sin energi och intelligens för att förvärfva åt henne en värdig ställning, henne, som han ej gaf sitt hela namn, då hon fordrade att få ett namn, för att blifva hans för evigt. Och när han kom tillbaka till gamla världen från kriget i den nya, hölj'd af ära och rik, huru hade han ej letat efter henne och ej funnit minsta spår. Hvar var hon? Lefde hon ännu, förbannade hon honom? Var hon död? Lefde barnet, som hon bar under sitt hjerta, när han lemnade henne?

Lilly påminde honom om henne. Det var samma ögon: draget kring munnen var just hennes. Men Lillys hållning var mera elegant, hennes händer voro en aristokrats. Han kände sig dragen till henne. Hon var en bra kvinna, det hade Klas sagt, men hon befann sig i en falsk ställning. Det tycktes honom som om hans hustru hviskade, i det hon pekade på denna flicka: Se der än en gång din ungdom, min ungdom, som du gjort så dåligt bruk af. Du lemnade mig, men nu har du mig åter. Låt henne föra

dig hvart hon vill; hon för dig till kärleken. Du har bedragit och icke minst dig sjelf. Stöt henne ej tillbaka. Låt mig göra dig än en gång lycklig; ingen tid är att förlora.

Villigt lyssnade han till denna frestande röst. Han längtade efter lugn och ett hem. Han var så fri att han ej hade något hem, reste då lusten kom på honom och stannade när så behagade honom, utan att fråga efter hvem landet tillhörde. Han bar intet partis kedjor, hade sin egen öfvertygelse, behöfde ej försvara andras dumheter, var icke ansvarig för någons handlingar och tog endast råd af sitt samvete.

VIII.

— Kom hit, Hugo, och se på den här taflan, ropade Klas, då han fick syn på sin vän.

— Å, jag ber, bäste herr ryttmästare, stammade Lilly förlägen.

— Kom! envisades Klas. Jag försäkrar er att taflan låter se sig. Nå, hvad säger du, Hugo?

Hugo svarade ej genast. Han lutade sig ned mot taflan för att bättre se henne.

— Har fröken sjelf komponerat motivet till den här taflan?

— Det är en vy af ett ställe icke långt härifrån, svarade hon och flyttade sin stol något åt sidan. Han stod så nära. Spetsen af hans mustasch nästan vidrörde hennes kind.

— Ni har stora anlag, fröken Palm, och god skola, sade han långsamt och reste sig åter upp från sin böjda ställning.

— Man märker att grefven kommer direkt från Frankrike. Grefven anser det vara sin skyldighet att säga artigheter.

— Jag är kosmopolit och tar seden der jag kommer. När jag är här säger jag hvad jag tänker.

I detta ögonblick var Lilly bländande skön. En kvinnas utseende vinner så mycket på när hon tar beröm för sanning. Han nöjde sig ej med att blott beundra hennes ansigter, hans blick

granskade hela hennes gestalt, enkelt och dock utsökt väl klädd. Hon försökte dölja sin rodnad genom att luta sig öfver paletten.

— Ni borde utbilda er talang ... studera ... resa ut, rådde Hugo i det han fortfarande betraktade henne.

— Äfven om så vore, svarade hon efter ett ögonblicks tvekan, hvart kommer man med två tomma händer?

— Sådana händer kunna lätt frossa i guld ... tack vare er talang!

— Luftsloft!

— Visst icke. Tro mig. Jag förstår mig litet på taflor.

— Målar grefven? afbröt hon lifligt och sträckte ut båda händerna för att dölja taflan.

Mildt fattade han den hand, som var honom närmast. Hon var mjuk, len och gled sakta ur hans. Han hade ej brådtom, lät det ske och svarade leende:

— Nej. Men jag intresserar mig mycket för skön konst och umgås gerna med artister. Det ligger poesi i den här taflan, icke sant Klas?

— Poesi ja, det är ordet, instämde lifligt Klas, som ett ögonblick känt sig litet ensam i deras tro. Jag ämnade just säga detsamma.

— Ju mer jag ser på er tafla, fullföljde Hugo, desto mera tycker jag om den.

— Så gör jag också, bedyrade Klas.

Lilly såg förtjust på de båda herrarne, som postade på hvardera sidan om henne och hon mumlade:

— Å, jag ber ... jag ber!

Redan vid frukostbordet hade Hugo gjort ett fördelaktigt intryk på henne. De sägner, hon hört berättas om honom, väckte hennes ny-

fikenhet och gäfvof henne lust att närmare lära känna honom. Det sätt, hvarpå han emottogs af Klas, för hvilken hon hyste aktning, antydde att han icke var ädling bara till namnet. Med den erfarenhet af människorna, som hon smickrade sig att ega, såg hon att så var fallet. Han var elegant icke blott i sin klädsel utan äfven i sitt sätt och tal. På ett glänsande sätt hade han bestått det säkraste profvet, på hvilken samhällsklass en man verkligen tillhör, genom att visa sig känna till punkt och pricka alla dessa uttryck och åtbörder, ofta ganska sjelfsvåldiga, som brukas endast i högre kretsar och äro ett slags frimuraretecken, på hvilka främlingar känna igen att de tillhöra samma societet i likagodt hvilket civiliseradt land. Hans konversation under frukosten hade varit lekande, sprakande, sprittande och lätt ironisk. Han talade mycket men ej ständigt och tycktes gerna höra på.

Till en början hade Hugo förvånat Lilly. Förvåningen efterträddes snart af intresse och ... när en man lyckas intressera en kvinna är han ej långt ifrån att behaga henne.

Étt ögonblick var det tyst. Lillys ögon tindrade som stjernor. Med välbehag förde hon till sina läppar loftalsbägaren, som räcktes henne af de båda ädlingarne. Då bröts tystnaden plötsligen ... af Amanda, som oförmärkt närmat sig den intressanta gruppen och hört de sista fraserna.

— För att alltid blifva beundrad, log hon ironiskt, måste man ständigt ha en ny öfverraskning att bjuda på, man må nu vara hur poetisk som helst. Nyfikenheten skall ju jemt eggas och kitlas. Nå ... först förvånas man och så beundrar man kanske ... men sedan

kommer vanan att beundra och från gammal vana till leda är steget inte långt.

— Låt ej afskräcka er, sade Hugo lifligt.

— Min hustru öfverdrifver, tröstade Klas.

Du öfverdrifver, Amanda.

Hedvig, den rara flickan, kom och räddade sällskapet ur deras förlägenhet.

— Ack, här är du, sade hon och klappade Lilly. Jag har sökt dig öfverallt. Hur finner du min rök ur skorstenen? Den har jag gjort sjelf, tillade hon med välbehag men mycket mer lågmäldt och satte sig vid sitt stafli.

— Det är för mycket rök, svarade Lilly leende, mycket för mycket!

Amanda kastade en blick på Hedvigs stafli.

— Har mamsell Palm hjälpt dig med den här taflan? frågade hon. Hvad är det för djur i båten? Är det inte en båt?

— Jo, en ökstock och i den sitter en man.

— Jag tog honom för ett djur, skrattade Amanda.

— Ett djur! upprepade Hedvig sårad. Derpå vände hon sig till Lilly och hviskade:

— Drufvorna i orangeriet äro mogna nu. Kom, så gå vi dit. Jag har förlorat lusten att måla i dag.

Hon reste sig hastigt. Lilly följde henne. Ett ögonblick derefter voro de i orangeriet.

Hugo kastade en lysten blick efter Lilly. I hennes närhet glömde han af de goda föresatserna, han en stund förut fattat. Han var nu åter den vanlige, lättsinnige Hugo Kamph.

— Hvad jag trifs väl här, sade han när han såg att Amanda betraktade honom. När man, som jag irrat verlden omkring, sätter man värde på ett hem som detta. Jag afundas Klas!

— Sää, mumlade hon smickrad.

— Hans lycka!

— Ja, jag har en god hustru, erkände Klas hjertligt.

Hugo kastade en forskande blick på honom, som tycktes fråga, »tycker du om henne också?» men han sade:

— Och hans förtjusande dotter!

— Ja, Hedvig är en ovanlig flicka, medgaf Amanda blidt.

— Hon är lik sin mor, prisade Hugo.

— Ja . . . hon är stor nu, svarade Amanda.

— Man kunde taga er för systrar . . .

— Hon är snart sjutton år.

— Hon och hennes guvernant tycks vara mycket goda vänner, fortfor Hugo, för att få höra hvad Amanda tyckte om Lilly.

— Ja, de äro mycket attacherade . . . nästan för mycket.

— För mycket, inföll Klas lifligt, hvarför för mycket? En så rikt begåfvad kvinna är ett godt sällskap för Hedvig.

— Må vara, medgaf Amanda något spetsigt, men Hedvig behöfver nu ej längre guvernant.

— Joo! Hennes franska är ännu inte perfekt. Minst ett år till bör mamsell Palm vara här.

— Det finner jag icke.

— Hon skall stanna.

— Nej . . . söta du! . . .

— Minst ett år. Sedan kunna vi tänka på saken. Jaså, Hugo har gått, tillade han och kastade en blick efter vännen, som, anande en äktenskaplig stormig sen, redan var långt borta på väg för att finna de unga damerna.

— Men när Hedvig är gift? ... invände Amanda.

— Tänker du redan på det?

— Redan? Det gjorde jag då hon låg i vaggan. Som sagdt när Hedvig är gift ...

— Men nu är hon icke gift ...

— Låt mig få tala till punkt, söta du. Kan hennes man franska bättre än hon ... får han lära henne. I annat fall är det väl med honom som med andra karlar, att han icke tycker om att hans hustru kan mera än han. Jag tror att Gyldenhoff ...

— Hvad felas honom?

— Är kär i Hedvig.

— Har han sagt något åt dig?

— Nej, icke ännu, söta du. Sådant der tar tid. Först skola de väl lära känna hvarandra. Men under dessa omständigheter är naturligtvis mamsell Palm öfverflödig och kan bli rent af besvärlig.

— Må vara att Hedvig är stor nog att icke längre behöfva guvernant. Låt då i Guds namn guvernanten fara sin väg, men låt vännen stanna kvar.

— Den der vänskapen är jag liknöjd om. Hedvig är för intim med henne och hon är för familjär ... Dessutom är hon kokett och det är intet godt exempel för Hedvig. Meningarna om nyttan af hennes inflytande öfver Hedvig äro mycket delade, kan jag försäkra dig. Juliana till exempel ...

— Det är bara afund. Mamsell Palm är vacker och Juliana ...

— Har sett ännu bättre ut.

— Men gör det icke längre.

— Så litet ni karlar känna oss kvinnor. Skönhet, hvad bry vi oss om den?

— Amanda!

Men hon lät ej hejda sig af hans gäckeri utan fortfor andäktigt:

— Det ligger något vulgärt i att väcka kärlek eller rättare sagdt passion . . . du må kalla det hvad du vill, bara för sitt utseende skull.

— Det vill säga, skalkades han och tog förtroligt hennes arm under sin, att när jag friade till dig i full dragonuniform med brändt hår, waxade mustascher och sporrar, som täflade med mig i vältalighet, gjorde det icke mera effekt på dig än om jag sett ut som vår skollärare, vindögd och kutryggig?

Hon vände hufvudet något åt sidan att han ej skulle se hur rödblommig hon blef i en hast och svarade undvikande:

— Det är mannens hjerta och hufvud vi kvinnor fästa oss vid.

— Sää. Då var du tusan så skarpsynt, ty vi kände hvarandra bra litet, när jag friade. Inte var det väl mina skulder som frestade dig?

— Klas, mumlade hon ömt och tryckte sig närmare honom. Vore det icke bra om Hedvig och Gyldenhoff blefve ett par?

— Det skulle glädja mig mycket.

— Hur länge skall grefve Kamph stanna här?

— Så länge han vill.

— Nej se. Nu går han ensam med Hedvig derborta. Han tycks egna henne mycken uppmärksamhet. Hvar är Palm? Jag vill icke, och jag ger aldrig mitt samtycke till att Hedvig blir hans hustru.

— Tror du att han? ... Det gör icke jag heller. Hugo är en lättsinnig krabat. Jag känner honom sedan gammalt. Men du misstär dig, det är bara vanlig artighet. För resten är han gift?

— Hvad säger du?

— Har åtminstone varit det i England för många år sedan. Ett lättsinnigt streck som vanligt ... Det räckte icke länge ... när kriget bröt ut reste han till Amerika, tjänade sig der upp till öfverste och ...

— Hustrun?

— Hon har aldrig kommit vidare på tal emellan oss. Jag har icke velat vara indiskret då han ...

— Alltså kommer mamsell Palm bort ju förr desto hellre, afbröt Amanda, förstås med utmärkta rekommendationer och ett souvenir från Hedvig. En aning säger mig att ...

— Hon stannar kvar, inföll han häftigt. Hvad är det här för nycker, jag känner icke längre igen min gamla snälla Amanda. Hitintills har hon uppfört sig mycket passande, och hvad du nu sagt har icke kommit mig att ändra åsigt. Jag vill att hon skall stanna och dermed punktum.

Om ej Juliana kommit i detta ögonblick hade Amanda börjat gråta. Tårarna voro redan i ögonen. Men väninnan såg så skadeglad ut, att nyfikenheten att få veta hvad som hänt förjagade hos Amanda den obehagliga tanken på den förlorade drabbningen.

— Nu skall jag tala om för er något riktigt oväntadt, utropade Juliana andtruten, det var riktigt roligt att jag träffade er båda. Jo ... jag gick nyss i parken, då jag plötsligen såg ...

— Hvad?

— Brukspatron, Björkegréen på knä framför allas vår favorit, mamsell Palm.

— Är det möjligt? utbrast Amanda häftigt.

— Otroligt men sant! Rosorna i hans egen trädgård hindra honom icke att se rosorna i grannens.

— Än se'n? inföll Klas leende. Edby har länge saknat husfru och fastän Björkegréen ej uppfunnit krutet, vill han dock icke att hans ras skall dö ut med honom.

— Men söta du, invände Amanda, skall en så präktig possession som Edby falla i händerna på en guvernant? Det må jag säga förefaller riktigt löjligt.

— Friade han? utbrast Juliana.

— Han låg ju på knä?

— Javisst. Jaha ... han friade, det är klart. Det blir bra trefligt för er att få en sådan granne, som ni alla äro så fästa vid, du ... Hedvig ... och Klas!

— Jag som ingenting vetat ... yttrade Amanda missbelåten.

— Med mig talade han om affären redan i morse, upplyste Klas.

— Det har du ju inte sagt mig?

— Han ville att jag skulle fria för honom. Såg det ut som om han fick ja?

— Hon visade mycken sjelfbeherskning. Det var tydligen icke första gången som hon såg en karl ligga för sina fötter. Så fick hon se mig och då naturligtvis ... skildes de åt. Hm! Visst fick han ja. Han är ju rik!

— Att så der sälja sig, suckade Amanda.

— Hon vill bli försörjd utan att längre behöfva arbeta, fördömde Juliana.

— Nå, det var roligt, sade Klas glädtigt. Det blir det angenämaste grannskap vi kunde få.

Juliana kastade en betydelsefull blick på Amanda, som än en gång hörde hennes ord om Lilly i sina öron och med ovanlig skärpa i rösten yttrade:

— Nu, söta Klas, hoppas jag att du icke längre har något emot att hon flyttar så snart som möjligt?

— Hvart skall hon taga vägen? Det vore orätt att just nu . . .

— Men jag vill på inga vilkor ha en förlofvad guvernant för min dotter.

— Det undrar jag icke på, uppmuntrade Juliana. A, der komma de!

— Vi träffas sedan, sade Amanda hastigt. Några kärlekssener få icke uppföras i mitt hus.

— Men kära Amanda . . .

— Nej, aldrig Klas!

Klas, van att i sin hustru finna ett eko af sig sjelf, kunde icke förstå hvad som gjort henne så förändrad och skyndade efter henne att få gåtan tydd. Att hon var svartsjuk, föll honom ej in.

IX.

Juliana kastade en hätsk blick på Lilly, som närmade sig arm i arm med Hedvig och åtföljd af Hugo, Axel och Ture. Lilly talade om den stora eleganta världen utomlands (som hon aldrig sett), sådan hon existerade i hennes inbillning. Alla lyssnade uppmärksamt till hvad hon sade. Hon behandlade dem på samma sätt som en skicklig schackspelare sina pjäser, ej fästade sig vid en utan att äfven hafva ögonen på de andra, hvilka möjligen kunna förskaffa ännu större fördelar. De betraktade henne under det hon talade och deras blickar gjorde henne så vacker, att hennes konversation drog vinst af hvad de sågo och gaf intrycket att vara snillrik.

— Grefven frågar hvad min dröm om lifvet är? Jo, jag skulle vilja vara rik, mycket rik och med hela världen för mina fötter.

— Det är inte små pretentioner mamsell har, inföll Juliana spetsigt.

— Det är ju bara en dröm. I södern vill jag helst vistas. Jag tycker icke om det nordiska klimatet.

— Du skulle då alldeles vilja öfverge stäckars Sverige? sade Hedvig och klappade henne på armen.

— Nej, jag skulle komma hit om somrarne att helsa på. Jag och solen skulle följas åt.

— Lyckliga sol, läspade Ture.

— Och ni, fröken Gripenstråle? frågade Axel. Ehuru vi ha snö, is och köld, icke skulle fröken vilja öfvergifva vårt fädernesland?

— Vintern är det bästa jag vet ... slädpartier ... skridskoåkning ... baler.

— Hvar ville fröken Palm vistas om vintrarne? frågade Hugo.

— Öfverallt der man lefver angenämt. I Nizza till exempel, Italien ... Egypten ... Spanien.

— Trubadurernas land, log Ture.

— Och om vårarne i Paris, sade Hugo, det är bästa säsongen.

— Ack ja, en gång om året i Paris, för att få nya ideer och friska upp de gamla.

— Nå, men Schweiz? inföll Axel förnumstigt. Det förtjenar verkligen att ses. Jag var der på försommaren.

— Schweiz också ... i förbigående ... det förstås. Och England och Skottland en månad eller två. Och Tyskland! En villa i en romantisk trakt vid Rhein med ruiner och månsken! Der skulle jag vilja vara om höstarne för att glömma alla dårskaper jag begått under årets lopp och drömma om nya.

Hedvig slog ihop händerna af förtjusning. Axel skakade betänksamt på hufvudet och ämnade säga några varnande ord om romangriller, då Juliana spetsigt inföll:

— Det der blir ju ett riktigt vagabondlif!

— Ni förstår er på att drömma, uppmuntrade Hugo. Er dröm förtjenar att blifva verklighet.

— Det är omöjligt, suckade hon.

— Omöjligt! Det är icke vacker svenska, invände Hugo.

— Bravo! utropade Hedvig. Men hvar finna den Phœnix, som ger dig all denna härlighet?

— Jag tror, gäckades Juliana, att mamsell, som tycks vara en riktig filosof, redan tändt sin lykta och sökt . . . icke utan framgång.

Lilly låtsades ej höra henne.

— Hvem har hon funnit? hviskade Hugo sakta till Juliana.

— Brukspatron Björkegréen, svarade hon i samma ton; — briljant parti för henne. Han är rik och enfaldig.

— Det är ju för galet, menade han. Icke älskar hon honom.

— Älskar! Kärleken visar sig understundom mest förnuftig i sina galenskaper.

Axel och Hedvig hade aflägsnat sig något från de öfriga. Han sade ingenting, icke heller hon. De voro så kära i hvarandra.

När Axel för ett år sedan flyttade till orten, fann den unga oerfarna flickan honom vara en angenäm bekantskap. Hon skrattade, pratade och vänjde sig att se honom. Snart saknade hon honom, då han var borta. Hennes inbillning sysselsatte sig med honom och smyckade honom med alla de högsta fullkomligheter, liksom andra kvinnor göra med andra karlar, som icke äro snillrika och hvilket är en Guds lycka för dem, ty huru skulle de annars, som nu är fallet, kunna få de bästa vinsterna i det stora äktenskapslotteriet? Och ett, tu, tre var den unga oskuldens hufvud och hjerta fullt af Axel, innan han ännu tryckt hennes hand.

Ändtligen bröt Axel den betydelsefulla tystnaden:

— Min dröm, eftersom vi tala om drömmar, stammade han, är icke att flacka världen omkring som mamsell Palm. Nej, en stor egendom här i trakten ... en älskad maka ... som ... som ... fröken svarar icke!

Nu hade Hedvig alldeles smulat sönder den stackars prestkragen, hon höll i sina händer och hon lät den falla till marken.

— Hvarför stannade ni då så länge utrikes ... nästan hela våren och försommaren? framkastade hon och försökte dölja sin rodnad genom att plocka en ny blomma.

— För att då jag kom hem sätta ännu mera värde på allt ... här!

I det samma kom Juliana och tog Hedvig förtroligt under armen.

— Vet du af att brukspatronen friat till mamsell Palm? sade hon hemlighetsfullt och förde henne några steg från Axel, som allt gick rundt omkring för.

— Nej. Ack så roligt ... så roligt!

— Tst, inte så högt. Det skall ännu vara en hemlighet.

— Men jag som är hennes bästa vän?

— Ja, nog är du hennes vän, det vet jag. Men är hon din vän, din uppriktiga vän? Du visste ju af ingenting. Icke ha riktiga vänner sådana der hemligheter för hvarandra?

— Nej, det är sant. Lika godt. Hvad det gläder mig. Hon behöfver så väl blifva gift, stackars Lilly, hon har ju ingenting.

— Pretentioner har hon nog. Hm. Icke tycker hon om brukspatronen?

— Hur skulle hon då kunna gifta sig med honom? invände Hedvig och skyndade till Lilly.

— Gås, mumlade Juliana.

Nu sällade sig Matias till dem och Ture utropade gäckande:

— Hur kan herrn ha hjerta att öfvergifva damerna så länge?

— Jag har icke mera något hjerta, jag har gifvit bort det, svarade Matias och såg skälmskt på sin utkorade. Ingen mer än han sjelf skratade åt detta infall. Lilly var missnöjd med det; kärleken misshagar så ofta, då han arbetar som mest att behaga; den allt för stora enträgenheten blir besvärlig. Lilly förargade sig öfver att Matias genom att på detta sätt kompromettera försökte monopolisera henne; hon ville än så länge lik solen lysa för alla.

Ture bröt en ros från närmaste buske och lemnade den åt henne i det han sade:

— Tillåt mig presentera en af mamsell Palms systrar.

— Syster?

— Ja denna ros!

Hon höjde småleende på axlarna och tog emot hans hyllning. De öfriga skrattade, Matias mest högljudt. Ture drog då äfven på mun och såg belåten ut. Den enda som icke hade roligt var Juliana.

— Hvad är det der att skratta åt? hviskade hon kärft till Ture. Ser du icke att man gör narr af dig? Vet du då icke att brukspatron friat till mamsell Palm?

— Nej? Har han?

Ture hastade till Matias. Denne tog honom under armen.

— Jag gjorde rätt, jag, som lät nyreparera hela första våningen på Edby.

— Såå. Räkna på mig. Nu skola vi vara mera tillsammans än vi ha varit förut. Jag skall

komma och jaga hos brukspatron. Alltid kan jag slå mig lös några månader hvarje höst.

— Tack, tack, men . . .

— Intet krus oss emellan, jag ber. Jag kommer till er *sans façons* . . . det är afgjort. När skall bilägret firas?

— Bilägret! Förlofningen skall väl först vara klappad och klar?

— Är den icke det? Har herrn icke fått ja?

— Oss emellan sagdt är det ännu bara till hälften afgjort. Jag vill . . .

— Men hon vill inte? . . .

— Det har hon icke sagt. Tycker herr baron det? Det kan ju icke komma i fråga, men . . .

— Hon vill besinna sig. Jaså. Ja . . . lycka till . . . lycka till!

Ture gick till sin mor, som stod i närheten, några steg från de öfriga.

— Icke har han fått ja. Han får troligtvis korgen, det är min åsigt, sade han till henne.

— Är hon förryckt?

— Hon har troligen ett annat tycke.

Juliana sällade sig till Hedvig.

— Jag hade rätt, hviskade hon. Mamsell Palm tycker icke om brukspatronen, hon har hvarken sagt ja eller nej ännu. Hon tycks ej veta hvad hon vill.

— Lilly är min vän, tant!

— Så häftigt du tar vid dig, söta du. Hon lär ha ett annat tycke.

— Hvem då?

— Gyldenhoff!

Hedvig spratt till. Det svartnade för hennes ögon, allt gick rundt omkring.

— Han, mumlade hon. Hvad ger tant anledning att tro det?

— Allt. Jag vill ingenting säga, men jag har mina skäl att tro det. Se sjelf, tillade hon skadeglad och fäste Hedvigs uppmärksamhet på Lilly, som Axel med ovanlig liflighet talade till.

Hedvig bleknade och rodnade. Med möda kunde hon hålla tillbaka tårarne, som ville sippa fram under de långa, silkeslena ögonhåren. Händerna förde hon till sitt hjerta, liksom för att hämma dess slag.

— Nu är den vänskapen sin kos, tänkte Juliana och det bör Ture ha nytta af.

Och hon skyndade till Amanda att skörda nya frukter af sitt utsäde.

X.

Axel talade endast om Hedvig och ju längre det led desto svårare blef det för Lilly att beherska sig och hålla god min.

— Laga att jag blir ensam med Hedvig, sade hon slutligen otåligt, skall jag, som ni önskar, tala med henne.

— Nu genast?

— Ja.

— Tack, hviskade han och tryckte med värma hennes hand. Tack, upprepade hans ögon än en gång. Hon gjorde en lätt böjning på hufvudet och smålog kallt. Hon frös. Hedvig kunde ej taga sina blickar från dem. Underbara tankar bemäktigade sig henne. Hon önskade att han varit både blind och stum, hellre än att se och tala med Lilly på det der viset.

Plötsligen fick Axels ansigte ett mycket fundersamt uttryck. Han grubblade på hur han på ett finurligt sätt skulle kunna laga att Lilly och Hedvig genast blefvo ensamma. Han sällade sig till de andra herrarne för att genom sin konversation få bort dem.

— Icke skall du besvära dig för mig, om du hellre vill vara med herrarne, sade Hedvig spetsigt till Lilly, som tog henne under armen.

— Jag vill tala med dig.

— Med mig?

— Ja.

Hugo hörde de sista orden.

— Damerna vilja vara ensamma, underrättade han de öfriga och de gingo vidare.

— Hvad vill du mig? frågade Hedvig.

— Sätt dig, uppmanade Lilly.

— Jag står lika gerna.

— Som du vill. Hvad felas dig.

— Mig? Ingenting.

— Tala om för mig? ...

— Jag har ingenting att tala om.

— Du tycks vara mycket? ...

— Ja!

— Ja ... hvad?

— Jag vet icke. Jag är så olycklig.

Hedvig kunde nu ej längre återhålla sina tårar och sjönk ned på bänken bredvid Lilly.

— Olycklig du, lyckans skötebarn! Du har ju allt ... föräldrar, som älska dig, vänner ...

— Vänner! upprepade Hedvig bittert.

— Hedvig! Du älskar? ...

— Ingen!

— Du älskar herr Gyldenhoff?

— Nej, nej! utbrast Hedvig darrande, då hon hörde detta namn, som hon aldrig vågade uttala af fruktan att säga det annorlunda än andra.

— Och du tror att jag älskar honom, lilla toka?

— Nej, Lilly, det tror jag icke. Men jag är rädd att han tycker om dig.

— Hvarför tror du det? Svarta!

— Han talade nyss med dig så ... så eget!

— Och därför tror du att han älskar mig? Derför var du bitter mot din vän?

— Ack, söta du, jag är ej så dålig som du tror. Men jag vet icke hvad det är för tankar som kommit öfver mig. De äro så underliga. Tant Juliana sade att du tyckte om honom. Du vet hur mycket jag tycker om dig och att jag icke är den, som kan förställa mig eller säga en osanning, men ser du jag är . . .

— Svartsjuk?

— Jag? . . .

— Du är svartsjuk.

— Hvarför är du så kokett?

— Jag? . . .

— Du är kokett.

— Du tycker så därför att du är svartsjuk.

Du älskar då honom mycket?

— Ack, söta du, jag vet icke riktigt, men . . . men jag kan ej sofva, då jag tänker på honom. Det händer aldrig när jag tänker på pappa och mamma.

— Du tänker då mycket på honom?

— Det kan jag icke hjälpa. Litet emellan tycker jag mig se hans ögon. Äro de icke vackra? Och när jag icke ser dem, tycker jag mig se hans klockkedja med medaljongen. Hvems porträtt kan han ha i den? Sin mors, tror du det? Det vore bra intressant att veta. Allt det der hindrar mig att sofva. Det är därför som jag är så ledsen. Tant sade . . .

— Tant sade . . . härmade Lilly. Vill du veta hvad herr Gyldenhoff talade om med mig? Men det vill du väl icke? . . .

— Ack, jo!

— Han sade att han icke alls kan med dig.

— Jaså. Ja . . . hm . . . Det är icke möjligt. Du narras för mig otäcka, stygga Lilly.

— Vet du hvad han har bedt mig om?

— Har han bedt dig om något?

— Ja.

— Hvad då?

— Att bedja dig tycka litet . . . nej mycket . . . om honom.

— Är det möjligt? Ack, Lilly, söta, lilla, rara, goda Lilly!

Gång på gång kysste och omfamnade Hedvig henne. Hon anade att hon väckt hans tycke, men fruktade att ej i allt vara honom i lag; hon hade tviflat, varit ojemn, fränstötande mot honom och missnöjd med sig sjelf. Lillys ord skingrade hennes oro och kom hjertat att klappa af lycksalig fröjd.

Amanda, som en stund gått af och an i trädgården för att söka rätt på dem, afbröt plötsligen dessa smekningar.

— Hedvig, utropade hon i sträng ton, häng ej så der på mamsell Palm. Gå upp till dig. Jag vill tala ensam med mamsell Palm.

— Men . . .

— Gå nu.

Hedvig gick eller rättare sagdt hoppade derifrån efter att i smyg hafva gifvit Lilly en slängkyss.

— När Hedvig glömmet sig så der skall mamsell Palm rätta henne. Jag tycker icke om sådana der upptåg. Icke heller att frierier försiggå här bakom min rygg.

— Frierier?

— Ja. Jag vet allt.

— Jag trodde att herr Gyldenhoff redan talat med hennes nåd, då han bad mig säga några ord för honom hos Hedvig.

— Hvad vill det säga . . . herr Gyldenhoff? . . . Hedvig? Går mamsell dylika ärenden?

— Det är . . .

— Öfverraskande i högsta grad.

Det var ett hårdt slag för Amanda att en tjänare hade fått mottaga hennes dotters hjertas hemlighet, som hållits dold för henne. Efter bästa förmåga, sträng men rättvis, hade hon uppfostrat sitt barn och trodde sig ega dess kärlek och förtroende. Hedvig önskade ingenting högre än att få yppa sitt hjertas hemligheter, drömmar och förhoppningar för sin mor; Gud har ju lagt barnen vid moderns bröst för att de skola förstå att der är deras bästa plats. Men Amandas värdighet, som hon upprätthöll för mycket mot dottern, skrämde henne. Aldrig hade Amanda talat med henne om kärleken, äktenskapet, männen. Men ju mindre Hedvig visste om dessa för flickor så intressanta nyheter, desto mera ville hon veta; hon försökte gissa sig till hvad som så mycket intresserade henne, då moderns erfarenhet ej ville gifva henne del af sina rön. Hon tog det ideella för det verkliga; okunnigheten förde henne in på drömmarnes fantastiska område. Der mötte henne mannen. Hvilken man? En man af kött och blod som ni och jag? Nej, hennes man, den man hennes tankar skapade, en obefläckad varelse, utrustad med alla de högsta fullkomligheter. Och Axel, den förste i hennes väg, som suckade och vände ut och in på ögonen, förkroppsligade detta ideal och blef hennes hjertas utkorade.

Amanda var häftigt upprörd.

— Hennes nåd sade ju nyss att hennes nåd visste allt!

— Om brukspatron Björkegréens frieri . . . ja! Är det icke sant att han friat, legat på knä

för mamsell, gjort sig till ett åtlöje för alla och ännu icke vet om han fått ja eller nej? Jag tål inga intriger bakom min rygg och koketterier som bara ställa till förargelse. Då kunna vi omöjligt komma öfverens längre. Glöm icke det, mamsell Palm!

XI.

Då Matias märkte att Amanda lemnade Lilly ensam, gick han till henne. Lilly, skälfvande af sårad stolthet, satt ännu kvar vid staffliet. Hellre än att längre lida förödmjukelser var hon nu villig att blifva Matias' hustru.

— Får jag sitta här? sade Matias, sedan han satt sig bredvid henne.

Hon gjorde en jakande åtbörd, som samtidigt förde henne litet längre bort ifrån honom. Hon lutade sig öfver paletten, så att han ej skulle se spåren af tårarne, som hon nyss fält. Han märkte ingenting och ritade med sin käpp krumelurer i sanden.

Lilly var förlägen och kom sig ej heller för att säga något.

— Får jag lof? yttrade han äntligen och räckte henne en ros, som han med mycken försigtighet tog upp ur bröstfickan. Herr baron gaf nyss en ros och då tänkte jag att jag också kunde få lof att göra det.

— Tack, svarade hon, luktade ett ögonblick på rosen och fäste den vid barmen.

Girigt följde hans kisande ögon alla hennes rörelser.

— Är det svårt att måla?

— Ja, mycket svårt.

— Det trodde jag. Det var en betydligt vacker tafla, det här. Det är riktigt likt ...

trän, buskar, solsken och gräs ... och alltihop kan hängas upp på väggen. Så inventiöst. Det här skulle riktigt passa för mitt stora förmak på Edby.

— Sää, smålog hon nådigt. Men min tafla är redan såld, tillade hon värdslost och såg på honom. Det var blott ett ögonblick, men mer än tillräckligt för att komma hans hjerta att dunka, så att han blef alldeles yr i hufvudet.

— Nej verkligen, stammade han. Men så rann sinnet på honom, att någon annan än han skulle se och ega denna tafla, och han frågade vresigt:

— Hvem kan ha köpt den?

— Ryttmästaren.

— Jaså, ryttmästaren ... hm. Han har ju så många taflor förut. Narras icke mamsell Palm nu för mig?

— Nej, jag försäkrar ...

— Och hur mycket gaf han?

— Ett tusen kronor!

— Det var mycket pengar, det! Ett tusen kronor! Kan en så liten tafla vara värd så mycket? Det är väl med ram då? Hm! Ni svarade mig icke, då friherrinnan kom så olägligt och afbröt hvad jag hade att säga?

Han fortfor att rita i sanden.

— Hm! Hvad har jag skrivit här?

— A ... l ... s ... k ...

— Jag har glömt slängen öfver a. Det skall vara ä. Älskar du mig? Blif min hustru, fortfor han eldigt och fattade hennes hand, som hon förgäfves sökte draga undan. Du har ingenting ... det vet jag. Du är ingenting annat än guvernant ... det vet jag också. Men jag är ju rik ... jag är ju någonting ... och det

är ju tillräckligt för oss båda. Seså, säg ingenting. Jag skall göra allt hvad du vill... Nyreparerat har jag ... och alla skola stå på tå för dig hemma på Edby ... Gud nåde dem annars. En gång om året resa vi till Stockholm att sälja jernet och roa oss förstås och köpa klädningar, bjefs och grannlåt ... allt hvad du vill ha. Tag mig tusan skall jag icke göra dig lycklig!

Han ville sluta henne i sina armar, men hon böjde sig undan.

— Brukspatron har så öfverraskat mig ...

— Må då?

— Jag kunde icke ana ...

— Nej, det förstås ... i din ställning. Men säg nu ja? Blif min hustru? Älskar du mig?

Hon drog sakta undan sin hand och stammade:

— Jag fruktar att jag icke kan göra er lycklig.

— Jo, jo!

— Jag har många fel.

— Mycket få.

— Hvilka då? inföll hon förvånad.

— Sä g nu ja, envisades han, och låt mig icke pinas längre. Blif min hustru och sä g att du älskar mig. Sä g ... sä g! ...

— Jag ... jag ... älsk ... nej jag kan ej, utbrast hon häftigt och föll i gråt.

Det blixtrade till i de bruna ögonen och händerna knötos krampaktigt. Han var djupt sårad.

— Är det så svårt att sä ga att man älskar mig? Det må jag sä ga har aldrig händt förr. Jag var för häftig. Seså, gråt icke!

— Till ett så viktigt steg måste jag ha betänketid.

— Jag har ju redan betänkt mig. Nå, jag ger en timmes betänketid.

Än en gång försökte han omarma henne.

— Någon kan komma, sade hon afböjande. Låt mig nu få vara ensam ett ögonblick. Gå ... jag ber er ... gå!

— Icke förrän du sagt ja, eller åtminstone icke nej. Ja, jag går ... ser du ... jag går ju. Men jag kommer snart tillbaka och då ... då ... ad-j-ö!

Han skulle ej hafva gått, om han sett att Hugo närmade sig från andra sidan.

— Jag kan ej säga att jag älskar honom, det är mig omöjligt, vändades Lilly och kastade en förtviflad blick efter Matias. Men som hans hustru blir jag fri ... fri! ... tillade hon tankfull.

Hastigt aftorkade hon sina tårar, då Hugo stod framför henne.

— A, ni målar ännu? sade Hugo, som låtsades ej märka hur upprörd hon var. En sådan skada att ni ej vill följa mitt råd, bli artist och lefva för konsten i stället för ... brukspatron Björkegréen.

— Grefven glömmet att vi i dag se hvarandra för första gången, svarade hon och reste sig upp.

— Förlåt. Om jag gjorde mig skyldig till en indiskretion, så skedde det af intresse för er. Tro mig fröken Palm, en kvinna som ni är ej skapad att lefva gömd här som hustru till en obskyr man. Er plats är i stora världen. Er talang skall jemna alla hinder, göra er fri och oberoende. Hur kan en kvinna som ni ned-

låta sig att låta en karl som han hoppas ens ett ögonblick?

De sinnesrörelser hon så nyligen genomgått påskyndade en kris, och de känslor hon hitintills tvingat hålla sig stumma gifvo sig plötsligt och oemotståndligt luft i ett språk, som blottade henne helt och hållet.

— Jag är trött att längre vara guvernant, utbrast hon i yra, lefva andras tomma och intetsägande lif och behandlas med denna förhatliga, nedlåtande vänlighet, som sårar mera än uppenbar ohöflighet. Hvad har jag icke gått igenom? Barnen ha ej väl hunnit vänja sig vid mig, blifva mina vänner, förrän föräldrarne skyndat påminna om, att jag endast var tjenare och att för mycken förtrolighet vore opassande.

— Men här är det väl ej så? Min gamle vän Gripenstråle till exempel? ...

— Han har varit så god mot mig. Han har visat sig som en vän till mig.

— Som en ... vän?

— Ja, som en sann oegennyttig vän!

Hugo fick nu klart för sig att han missuppfattat Lillys ställning till Klas.

— Men de andra! fortfor Lilly häftigt. Och om hjertat brister? Hvad gör det? Det är ju bara ett guvernantshjerta. Och så förolämpningar ... svartsjuka ... skymf ... Och ny plats ... nya uppträden ... samma förödmjukelser. Åter ombyte ... ständigt detsamma! Och om man frestas? Vet ni hvad det vill säga att frestas? Frestelsen är helvetet som slår sig ner i hjernan och lockar och tubbar. Och om man lyckas motstå ... utkämpa ... besegra frestelserna ... hvem känner det, hvem tror det, hvem aktar mig mer för det! Förlåt, jag vet icke

hvad jag säger ... hvad jag har sagt. Glöm det, jag ber, ack, jag besvär er, glöm det, glöm!

— För all del lugna er. Hm! Men har ni besinnat hvad det vill säga för en finbildad kvinna att hela lifvet vara fäst vid en man som är? ...

— En hedersman, är det ej så?

— Må vara, men som är rå, obildad och som aldrig kan komma att till fullo förstå er och värdera den skatt han får i er. Tänk på detta.

— Ja.

— Och ändå? ...

— Nej. Nej, jag kan icke ... jag gifter mig aldrig med honom.

— Så bör en kvinna som ni tala. Låt mig få hjälpa er. Se i mig eder vän ... en uppriktig vän. Jag skulle då säga er ... lemna detta hus utan dröjsmål ... så snart som möjligt. Res utrikes, jag skall vaka öfver er.

— Herr grefve! utbrast Lilly sårad.

— Så skulle jag säga, om ni gjorde mig den äran att i mig se en vän. Men förlåt ... om jag förr gifvit akt på den der medaljongen, som jag nu först ser er bära, skulle jag icke varit så indiskret! ...

— Ni tror ... å! Det är min mors porträtt. Jag vill att ni nu skall se det.

Han tog medaljongen, som hon ryckte från halsen och öppnade den mera för att göra henne till viljes än af nyfikenhet att se porträttet. Men då han kastade en blick på det utbrast han bestört:

— Fanny!

— Kände ni min mor? Kanske också min far?

— Er far? Herr Palm? ...

— Min fars namn är Alefelt. Palm är min fostermors namn. Som guvernant vill jag ej bära min mors namn.

— Alefelt, mumlade han upprörd.

— Ja. Så kallade sig min far.

— Talar ni i en sådan föraktlig ton om er far?

— Han öfvergaf min mor.

— Och hon?

— Är död.

— Död! Föraktade hon också er far?

— Hennes sista ord voro en bön för honom.

— Hon förlät honom?

— Ja.

— Och ni?

— Aldrig. Jag hatar honom.

— Kan ett barn hata sin far?

— Han, som skulle skydda min mor, som svurit henne kärlek och evig tro, smög sig en afton från henne och kom aldrig tillbaka. Vet ni hvad det vill säga att vara fattig, öfvergifven, utsatt för hån, förolämpningar och frestelser? Min stackars mor! Efter att hafva gifvit mig lifvet, flyttade vi än hit än dit. Slutligen kommo vi till Sverige.

— Hit?

— Ja. Min far var född svensk och hon trodde att han rest hit. Men här fans ingen släkt med namnet Alefelt. Han hade gift sig under falskt namn. Icke nog med fattigdom . . .

— Håll. Vet ni hvarför han lemnade er mor? Emedan fattigdomen var en börda, som de icke kunde bära, och han ville försöka skaffa hjälp.

— Hur vet ni det?

— Hans tillgångar voro uttömda.

- Kände ni min far?
- Ja.
- Han lefver ... han kan ännu lefva, sedan han öfvergifvit sin hustru och sitt barn. Så ömkligt!
- Ack, om ni visste hvad han lidit ... er far ... skulle ni icke tala så.
- Jag känner honom icke, vill ej känna honom. Jag har icke någon far.
- Det fins alltså ingenting i ert hjerta som talar för honom.
- Jag kan ej akta honom. Tala icke om honom ... säg ej ett ord om honom ... jag afskyr, å ... jag hatar honom!
- Han är ... död.
- Död? upprepade Lilly förvånad. Hvar för gifte han sig under falskt namn?
- Han kunde ej bära sin titel. Han följdes för skuld.
- Titel! Skuld!
- Ja, han hade varit lättsinnig. Han var en fantast. Han kom till England, blef der bekant med er mor, de älskade hvarandra och han gifte sig med henne.
- Under falskt namn!
- Nej, det var ett namn, som hans slägt genom arf för många år sedan bar i förening med sitt eget. Det var hans namn, men ej hans ... hela namn.
- Säg mig, ack säg mig, hvad det namnet är? Jag vill veta hvem det var, som skändes för att gifva min mor sin titel. Ack, min Gud, skämmas för henne, min mor! Å, jag hatar honom. Säg mig, hvem var han?
- Jag är ... är hans bror!
- Ni?

Lilly stirrade häpen på honom.

— Ja, svarade Hugo och torkade kallsvetten ur pannan. Ni är dotter till grefve Alefeld-Kamph. Glöm det förflutna, låtom oss endast tänka på det tillkommande. Blif mitt barn. Lemna detta hus. Följ mig. Jag är rik och skall ...

— Kunna pengar ersätta hvad jag lidit? afbröt Lilly häftigt. Kunna de gifva lifvet åter åt min mor? Ack, hvarför öfvergaf han min mor?

— Men samma afton han lemnade henne, skref han ju ett bref.

— Det brefvet fick hon aldrig.

— Men pengarne?

— Pengarne? ... Men hvarför skrifva? Hvarför ej säga min mor öppet allt innan han reste?

— Hon skulle aldrig ha gått in på denna nödtvungna skilsmessa, om än på aldrig så kort tid. Hon älskade er far.

— Hvarför skref han aldrig sedan?

— Han skref bref på bref, men fick aldrig svar.

— Min stackars mor blygdes öfver att ha blifvit öfvergifven, flyttade genast bort och afbröt alla gamla bekantskaper.

— Han for till Amerika ... förhoppningarnas land ... och arbetade der ... stred der ... som man arbetar ... som man strider, då man vill skapa åt den man älskar en ställning värdig henne. Sjukdom, förtviflan, galenskap, allt motstod han vid tanken på återseendet. Men han fick aldrig svar på sina bref. Rik reste han åter till England. Omöjligt att finna spår af den älskade. Hon var försvunnen. Förlåt och

glöm. Låtom oss resa till södern. Der skall din dröm bli verklighet.

— Chimärernas land är det enda, som är värdt att bebos, suckade Lilly.

— Du blir min dotter . . . min dotter. Ack, jag längtar efter ett hem, der man förstår mig. Du svarar icke? Och ändå kan du rycka mig från mitt ändamålslösa äfventyrliga lif, på hvilket jag är så trött. Jag är gammal, men hjertat är ännu ungt. Ack, hvad jag nu önskar att lefva vid din sida ett nyttigt och härligt lif. Men vi måste skynda, ålderdomen vinkar mig obevekligt! Jag har ej lång tid kvar att älska. Kom . . . kom!

Hon sjönk i hans famn. Ömt och innerligt omslöto de hvarandra.

Matias, som promenerade med Ture i trädgården, råkade i samma ögonblick se dem. I första hettan ville han rusa fram, men hejdades af sin följeslagare. Hvarken Lilly eller Hugo märkte dem.

XII.

— Det var en öfverraskning, må jag säga, klagade Matias blek af vrede.

— Såg herrn? snöflade Ture, blossande röd af harm, och följde honom tillbaka in i salongen.

— Om jag såg? Hon flög ju i famnen på honom.

— Och han kysste henne.

— Mig ville hon icke ens säga, att hon älskade.

— Det är en skandal.

— Mer än en skandal. Det är ... är ...

— Ja, det är det.

— Hvad skall jag nu göra?

— Något energiskt.

— Ja, men hvad?

— Vi skola utfundera något. Brukspatron har nog samma idé som jag?

— Det är nog troligt, att jag har, men säg mig i alla fall ...

— Vi skola hämnas. Grefven skall få se att vi icke äro att leka med, herrn och jag.

— Det skall han. Jag har misskänt herr baron. Jag trodde att herr baron icke var mycket att lita på, men nu ser jag att herr baron är min verkliga vän. Det intresse herr baron visar mig i min olycka riktigt gläder mig.

— Ingenting att tacka för, svarade Ture något besvärad.

— Var det icke en Guds lycka, att hon icke genast sade ja? Tänk om jag fått till hustru en så dålig kvinna som denna Palm.

— Dålig, upprepade Hugo, som oförmärkt kommit in i rummet och hörde de sista orden. Hvad säger herrn?

— Jag talade enskildt med herr baron.

— En gentleman visar respekt för damer, äfven då de icke äro närvarande. Ni sade att fröken Palm är dålig

— Ja, jag har mina skäl att tala så, vidblef Matias.

— Hvilka skäl? röt Hugo, som ej längre kunde beherska sig.

— Många, svarade Ture försmädligt.

— Bra, stå på sig, herr baron, hviskade Matias uppmuntrande. Vi äro ju två.

— Innan man mästrar andra, tillrättavisade Ture, är det skäl att sopa rent för egen dörr.

— Hvad menar baron? undrade Hugo.

— Jo, jag menar att . . .

— När man har den äran att umgås i en så fin och aktad familj som ryttmästaren Gripenstråles, inföll Matias förnumstigt, skall man uppföra sig derefter. Grefven med sin respekt för damerna komprometterar ju dem på det allra förskräckligaste.

— För all del, bäste brukspatron, säg icke så, hånade Ture. Grefve Kamph, som är en så fulländad gentleman, ämnar naturligtvis gifta sig med mamsell Palm, sedan han i vittnens närvaro omfamnat henne.

— Gifta mig? Jag? Nej!

— Nehej, hväste Matias, det gör han icke ... det vill grefven icke ... Nej, men det är tag mig tusan ...

— Tst ... skrik icke, någon kan höra oss, påminde Hugo.

— Jo, jo, jag vill skrika. Hela världen skall få veta af att grefven lockat och tubbat min fästmö från mig och så lemnat henne i sticket.

— Herrns fästmö! Ni har ju fått korgen.

— Förtal herr grefve, nedrigt förtal! Partiet var så godt som afgjordt, det felades bara en timme.

— Ni är en narr!

— Na-r-r! stammade Matias förbluffad. Hör nu, jag tillåter ej ...

— Nej, vi tillåta icke, instämde Ture morskt, jag är vän till den här herrn och ...

— Också en narr! afbröt Hugo häftigt och slog igen dörren efter sig i vredesmod.

Ture och Matias stirrade häpna på hvarandra. Ingendera kom sig för att säga något. Ändtligen yttrade Matias:

— Det här tåla vi icke!

— Neej. Han sade ju att herrn var en narr.

— Och herr baron också.

— Jag skall narra honom jag, witzade Ture olycksbådande. Upprättelse skola vi ha, först herrn ...

— Jaha.

— Och så jag.

— Ja.

— Tar han ej tillbaka hvad han sagt och ber om ursäkt, skall brukspatron mana ut honom och slåss.

— Skall jag slåss med honom jag? Nej, neej, det kommer jag visst icke att göra!

— Hvad tänker herrn då göra?

— Förakta honom, och djupt förakta honom. Så feget att förolämpa en man, som icke vill slåss. Och det gör jag icke. Jag slåss aldrig. Jag är en fredlig man. Jag, duellera, ånej! Hvem duellerar? Också jag har principer som herr baron och dem håller jag på. Skulle jag slåss med en sådan der slagskämpe och riskera lif och lemmar, därför att han säger att jag är en narr? Neej, en sådan narr är icke Matias Björkegréen. Herr baron deremot, som är ung och hvarken har gård eller hem ...

— Hä!

— Och varit militär ...

— Bara kadett. Jag tog aldrig officersexamen. Fordringarna ökades omenskligt ...

— Det der har herr baron redan talat om. Men herr baron, som varit så länge på Karlberg, måtte väl ...

— Jag var en skräck der för alla som jag rådde på.

— Visa grefven då ... såvida han icke ber oss om ursäkt, hvad herr baron är för en karl ... liksom herr barons nobla, tappra förfäder ... de andra Nordenhjelmarne.

— Min släkt har mest gjort sig bemärkt på det administrativa området. Det är endast en med mitt namn som varit militär och det var under högstsalig konung Gustaf 3:s tid.

— Den herr baronen var väl minst general eller kanske amiral?

— Nej, han hann bara bli kornett.

— Då han blef skjuten på ärans fält. Ett sådant föredöme!

— Nej han dog i messlingen fyra år gammal. — Hm! Om vi skulle? ...

— Hvad då?

— Nej, det går icke an. Då vore det kanske bättre att? ...

— Hvad då?

— Nej, det duger heller icke. Man får ju icke duellera i Sverige.

— Det förstås, men det går ju an att resa utrikes. För mig är det ju en hederssak och hvad utgifterna beträffar ber jag herr baron ...

— Ju mer jag tänker på saken så ... nej ... jag kan icke duellera med grefven. Tänk på min stackars mor ... friherrinnan.

— Seså, kuragöst mod nu. Det skulle glädja mig ända in i själen, om herr baron ville ge honom en minnesbeta, som han icke glömmet så lätt. Och icke jag heller. Det kunde ju göras så att ingen får nys om det. Illa törs han icke göra herr baron, det garanterar jag. Det vore ju rent af mord.

— Han var mest ohöflig mot herrn.

— Först, icke mest. Han var lika ohöflig mot herr baron. Han sade ju att herr baron också var en narr.

— Narr ... hm! Det är narraktigt att fästa sig vid hvad en sådan der äfventyrare säger.

— Han är den störste narren, som tror att vi äro narrar.

— Men det är i alla fall impertinent.

— Oförskämdt!

— Olyckligtvis är jag ju min mors enda stöd. Men han skall få höra af mig ändå. Jag skall nog hämnas ... mamma skall hjälpa mig ... å, han skall icke blifva gammal här i huset.

— Det är kanske bäst att låtsas om ingenting, varnade Matias betänksamt. Mitt förakt har han.

- Än mitt då?
- Och vi säga ingenting?
- Som kan kompromettera oss, det förstås af sig sjelft. Vi ha ju samma intresse att hålla det här tyst. Mamma skall hjälpa oss. Jag skulle just tala om för henne den der omfamningen, då min kusin kom och afbröt oss.
- Och det stannar oss emellan?
- Naturligtvis.
- På hedersord?
- Parole d'honneur!

De gåfvo hvarandra ett handslag. I det samma kom Juliana. Matias bugade sig och lemnade dem.

— Nehej, hväste Matias, det gör han icke ... det vill grefven icke ... Nej, men det är tag mig tusan ...

— Tst ... skrik icke, någon kan höra oss, påminde Hugo.

— Jo, jo, jag vill skrika. Hela världen skall få veta af att grefven lockat och tubbat min fästmö från mig och så lemnat henne i sticket.

— Herrns fästmö! Ni har ju fått korgen.

— Förtal herr grefve, nedrigt förtal! Partiet var så godt som afgjort, det felades bara en timme.

— Ni är en narr!

— Na-r-r! stammade Matias förbluffad. Hör nu, jag tillåter ej ...

— Nej, vi tillåta icke, instämde Ture morskt, jag är vän till den här herrn och ...

— Också en narr! afbröt Hugo häftigt och slog igen dörren efter sig i vredesmod.

Ture och Matias stirrade häpna på hvarandra. Ingendera kom sig för att säga något.

Ändtligen yttrade Matias:

— Det här tåla vi icke!

— Neej. Han sade ju att herrn var en narr.

— Och herr baron också.

— Jag skall narra honom jag, witzade Ture olycksbådande. Upprättelse skola vi ha, först herrn ...

— Jaha.

— Och så jag.

— Ja.

— Tar han ej tillbaka hvad han sagt och ber om ursäkt, skall brukspatron mana ut honom och slåss.

— Skall jag slåss med honom jag? Nej, neej, det kommer jag visst icke att göra!

— Hvad tänker herrn då göra?

— Förakta honom, och djupt förakta honom. Så fejt att förolämpa en man, som icke vill slåss. Och det gör jag icke. Jag slåss aldrig. Jag är en fredlig man. Jag, duellera, ånej! Hvem duellerar? Också jag har principer som herr baron och dem håller jag på. Skulle jag slåss med en sådan der slagskämpe och riskera lif och lemmar, därför att han säger att jag är en narr? Neej, en sådan narr är icke Matias Björkegréen. Herr baron deremot, som är ung och hvarken har gård eller hem . . .

— Hä!

— Och varit militär . . .

— Bara kadett. Jag tog aldrig officersexamen. Fordringarna ökades omenskligt . . .

— Det der har herr baron redan talat om. Men herr baron, som varit så länge på Karlberg, måtte väl . . .

— Jag var en skräck der för alla som jag rådde på.

— Visa grefven då . . . såvida han icke ber oss om ursäkt, hvad herr baron är för en karl . . . liksom herr barons nobla, tappra förfäder . . . de andra Nordenhjelmarne.

— Min släkt har mest gjort sig bemärkt på det administrativa området. Det är endast en med mitt namn som varit militär och det var under högstsalig konung Gustaf 3:s tid.

— Den herr baronen var väl minst general eller kanske amiral?

— Nej, han hann bara bli kornett.

— Då han blef skjuten på ärans fält. Ett sådant föredöme!

— Nej han dog i messlingen fyra år gammal. — Hm! Om vi skulle? . . .

— Hvad då?

— Nej, det går icke an. Då vore det kanske bättre att? ...

— Hvad då?

— Nej, det duger heller icke. Man får ju icke duellera i Sverige.

— Det förstås, men det går ju an att resa utrikes. För mig är det ju en hederssak och hvad utgifterna beträffar ber jag herr baron ...

— Ju mer jag tänker på saken så ... nej ... jag kan icke duellera med greffen. Tänk på min stackars mor ... friherrinnan.

— Seså, kuragöst mod nu. Det skulle glädja mig ända in i själen, om herr baron ville ge honom en minnesbeta, som han icke glömmet så lätt. Och icke jag heller. Det kunde ju göras så att ingen får nys om det. Illa törs han icke göra herr baron, det garanterar jag. Det vore ju rent af mord.

— Han var mest ohöflig mot herrn.

— Först, icke mest. Han var lika ohöflig mot herr baron. Han sade ju att herr baron också var en narr.

— Narr ... hm! Det är narraktigt att fästa sig vid hvad en sådan der äfventyrare säger.

— Han är den störste narren, som tror att vi äro narrar.

— Men det är i alla fall impertinent.

— Oförskämdt!

— Olyckligtvis är jag ju min mors enda stöd. Men han skall få höra af mig ändå. Jag skall nog hämnas ... mamma skall hjälpa mig ... å, han skall icke blifva gammal här i huset.

— Det är kanske bäst att låtsas om ingenting, varnade Matias betänksamt. Mitt förakt har han.

— Än mitt då?

— Och vi säga ingenting?

— Som kan kompromettera oss, det förstås af sig sjelft. Vi ha ju samma intresse att hålla det här tyst. Mamma skall hjälpa oss. Jag skulle just tala om för henne den der omfamningen, då min kusin kom och afbröt oss.

— Och det stannar oss emellan?

— Naturligtvis.

— På hedersord?

— Parole d'honneur!

De gåfvo hvarandra ett handslag. I det samma kom Juliana. Matias bugade sig och lemnade dem.

XIII.

— Det är en liten nätt skandal, sade Julia-na, berätta nu allt ... allt!

— Liten skandal, nej stor. Gud vet hur länge hon legat i armarne på grefven om icke vi kommit och stört deras tête-à-tête. Man kan bli ursinnig för mindre. Jag som ...

— Du som? ...

— Trodde att hon var ... så passande sällskap för Hedvig, hejdade han sig.

— Det sade jag genast från första stund jag såg henne att hon icke var. Låt det här bli en varning för dig, käre Ture, och rätta dig hädanefter helt och hållet efter mig.

— Det var ju en slump att mamma nu fick rätt.

— Låt mig leda dig. Du vet hur nödvändigt det är.

— Mamma säger just inga komplimanger.

— Vi äro icke hitkomna för att jag skall säga dig fadaiser, utan för att gifta bort dig, så att du enligt ditt stånd blir försörjd. Var nu icke envis.

— Det må jag säga, får jag nu icke ens ha min egen opinion ...

— Din egen opinion! Hvad är den värd så länge du är fattig? Vänta att tala om din opinion till dess du blir rikt gift och valbar till

första kammaren. Hör nu min plan. Redan i dag kommer mamsell Palm härifrån. Det är omöjligt för Amanda att ha henne kvar efter hvad som passerat. Nu är stunden inne att taga ett afgörande steg. Jag tror att Hedvig tycker litet smått om Gyldenhoff, men sådana der flickor veta icke sjelfva hvad de tycka om. En så distingerad man som du måtte väl kunna slå Gyldenhoff ur brädet?

— Naturligtvis. Men är det absolut nödvändigt att jag skall gifta mig? Jag har icke den ringaste lust.

— Tänk på framtiden, Ture.

— Ja, det förstås.

— För öfrigt är ju Hedvig en ganska söt flicka: bortskämd och litet enfaldig, det är sant, men jag kommer naturligtvis att bo hos er och skall forma henne efter mitt sinne.

— Men? . . .

— Skall du då alltid göra mig sorg? Vill du icke bereda din stackars mor åtminstone den glädjen att vara lugn öfver ditt öde, när hon lägger ihop sina ögon.

— Ja, svarade han, rörd af hennes tårar, jag skall göra som mamma vill, men gråt icke. Hvad skall jag säga Hedvig? Skall jag fria i dag? Eller får jag anstånd ännu några dagar?

— Tack, söta Ture, . . . tack! Säg ingenting extra ännu åt Hedvig. Jag skall först göra Gyldenhoff omöjlig hos henne, Amanda och Klas. Det är alldeles nödvändigt, ty alla tycka om honom. Då det är gjordt, söta Ture, kommer du och . . . Apropos, ett bra sätt att ställa dig in hos Klas vore att tala om för honom hvad som händt.

— Det skall jag visst icke försumma. Hm ... det är kanske bäst att jag icke låtsas om det för onkel. Om grefven skulle få veta att jag springer med skvaller ...

— Än sedan?

— Kunde det medföra obehag. Grefven har lefvat mera i utlandet än i Sverige. Mycket tåls här, som icke skulle tolereras utrikes. Nej, då är det bättre att jag narrar nötet Björkegréen att tala med onkel. Det var en god idé.

— Är du ... rädd? hviskade hon sakta och såg sig skygg omkring, som om hon fruktat att någon kunde höra dem.

— Rädd! upprepade han flat. Hur kan mamma tro det? Men mamma skall sätta sig in i situationen. Kamph är icke att leka med. Han var ju rent af ohöflig mot oss, Björkegréen och mig, därför att vi råkade störa den der ömma tête-à-tête.

— Och ni? ... Hvad gjorde ni då?

— Vi! Hvad skulle vi göra? Lagen tillåter ju inga dueller och icke tolereras de heller. Mamma vill väl icke att jag skall riskera att komma på fästning? Men annars så ...

Juliana sänkte sorgset hufvudet och suckade öfver att sonen, till börden baron, hade en hares hjerta.

En betjent gick igenom rummet.

— Hvar är ryttmästaren? frågade hon honom. Bed honom komma hit. Baron har något angeläget att tala med honom om.

Betjenten bugade sig och gick.

— Nu, Ture, ligger din lycka i dina händer. Framför allt var fåordig. Klas tycker icke om långa tal och ju mindre du säger desto mer.

effekt gör det. Glöm aldrig det och tänk på mig.

Hon gaf honom en uppmuntrande blick och lemnade honom ensam. Han såg fundersam efter henne och mumlade:

— Det fordras icke liten diplomati till det här. Tusan till människa, som just skulle vråka sig i famnen på honom, då vi sågo det. Annars hade jag ingenting vetat och sluppit ifrån den här obehagligheten.

Amanda kom in i rummet.

— Tant, sade han i hemlighetsfull ton, bästa tant . . .

— Hvad är det, käre Ture?

— Jag har något ledsamt att tala om.

— Hvad då?

— Det är icke min vana att springa med skvaller, det vet nog tant, men det är min skyldighet att tala om alltihop för tant. Jag anhåller blott att tant är så god och icke låter någon veta att det är jag som . . .

— Du vill tala med mig om något angeläget, hör jag, sade Klas vänligt, som kom in i rummet. Hvad är det? Men skynda dig . . . jag har brådtom och man väntar mig nere på bruket.

— Egentligen är det ingenting . . .

— Hvad är det för gyckel? Jag som har så mycket att göra i dag . . .

— Då jag säger ingenting, menar jag egentligen . . .

— Hvad då?

— Hm. Jag anser det vara min skyldighet att tala om det.

— Hvad? Hvad?

— Jag bör icke hålla det hemligt, det vore ej rätt gjordt, bästa tant, och onkel gillar helt säkert också att jag talar om det. Jo . . . hm . . . nyss då jag och brukspatron Björkegréen gingo i trädgården hvar för sig och möttes, så sågo vi grefve Kamph och mamsell Palm omfamna och kyssa hvarandra.

— Hä, utbrast Klas förbluffad.

— Omfamnade de hvarandra? upprepade Amanda häpen.

— Och kysstes.

— Det har du sett?

— Med egna ögon . . . jag och Björkegréen.

— Hvar är han? Jag vet icke hvad jag skall tro.

— Tror icke onkel mig?

— Jo, men jag tror honom också.

— Han håller sig nog här i närheten, sade Ture och gick till ett af fönstren. Mycket riktigt. Han är på gården. Kom in hit! ropade han till Matias.

— Nu hoppas jag att du ingenting har emot att hon ögonblickligen lemnar detta hus? sade Amanda.

— Rättvisa skall skipas.

— Här är jag, anmälde Matias och bugade sig.

— Såg brukspatron också att . . .

— Om jag såg? afbröt Matias i ömklig ton. Jojo men, nog såg jag och mera än jag ville se.

— Alltså sant, mumlade Klas uppbragt och gick med stormsteg af och an.

Matias vände sig till Amanda.

— Hvad skenet kan bedraga, omtalade han suckande. Det var på ett hår när, vet hennes

nåd, att hon blifvit min brukspatronessa. Hon hade bara behöft säga ja.

— Men det sade hon icke, hånade Ture.

— Nej.

— Det förargar herrn också! fortfor Ture.

— Tvärtom, det gläder mig, alldeles ofantligt mycket gläder det mig. Nej, adjö nu hennes nåd och tack som vanligt för all artighet och vänlighet. Jag har haft riktigt roligt. Mycken tack. Tackar!

— Skall brukspatronen redan lemna oss? yttrade Amanda mera artigt än vanligt till honom, hon tyckte det var synd om honom.

— Ja, jag har så brådtom på Edby, alldeles ofantligt brådtom, måste genast åka hem.

— Vill brukspatron icke taga några förfriskningar medan de spanna för?

— Nej tack . . . ett litet glas punsch vore det enda, men för all del gör intet besvär för min skull. Som sagdt, jag kommer in hit igen då jag gjort mig i ordning. Adjö så länge!

— Nu vill jag genast tala med henne, sade Amanda sträfft, då han lemnat rummet.

— Det är bättre att jag gör det, menade Klas.

— Nej, söta du, jag skall . . .

— Du är för uppretad, jag är mera lugn.

— Jag kan ju gå efter henne? föreslog Ture inställsamt. Hon satt på verandan med Hedvig då jag gick in. Om ett ögonblick skall hon vara här.

Aldrig hade Ture visat sig så rörlig som nu; han hämnades.

— Gå ned till dig, uppmanade Klas, skall jag ordna det här.

— Ingenting behöfver ordnas, svarade Amanda bestämdt och satte sig. Hon skall genast bort utan fraser och resonnemang.

— Förifrom oss icke. Vi skola höra hvad hon kan hafva att andraga till sitt försvar. Det skulle ju kunna hända att? . . .

— Hvad vill det säga? Tar du henne i försvar? Han omfamnade ju henne och hon kysste honom.

— Nej, det var han som kysste henne.

— Han eller hon . . . hon eller han . . . kan just komma på ett ut, då de kysstes.

— Det är icke detsamma. Vi måste höra hvad hon möjligen kan ha att urskulda sig med.

— Det kan icke urskuldas.

— Jag vill tala med henne. Hon kommer. Gå in till dig.

— Nej, jag vill icke att du talar ensam med henne.

Han kastade en förvånad blick på henne. I detsamma kom Lilly.

— Mamsell Palm har, började Klas något besvärad, hm . . . alltid uppfört sig till vår . . . hm . . . min synnerliga belåtenhet och . . .

— Hvarför så många fraser? inföll Amanda kärft, är det sant hvad man sagt oss att mamsell för en stund sedan glömt sig ända derhän att tillåta grefve Kamph omfamna och kyssa sig? Ja eller nej?

— Ja, men . . .

— Behöfs inga vidare förklaringar, afbröt Amanda och kastade en triumferande blick på Klas. Mamsell inser väl att under sådana omständigheter hon ögonblickligen måste lemna mitt hus. Sin lön får mamsell ut till årets slut . . . och jag skall rekommendera henne till det

bästa, så att mamsell kan få en annan plats. Jag vill icke höra ett ord vidare. Om en timme står vagnen för trappan och då skall mamsell fara. Kom in till mig innan dess, skall mamsell få hvad jag sagt. Icke ett ord vidare om den här saken.

Lilly hade ett par gånger försökt att få förklara sitt handlingssätt, men förgäfves. Hon skälfde af vrede att på detta sätt blifva behandlad i Klas' närvaro. Äfven han ville tala, men Amanda lät honom ej komma till ordet. Lilly kastade en ursinnig blick på Amanda och skyndade upp på sitt rum.

XIV.

Under tiden sutto Hedvig och Axel på förstugubron. När Ture kallade Lilly att gå in till Amanda, hade han ingen lust att hålla Hedvig sällskap utan gick i stället ner på stallgården att klatscha. Men Hedvig var ej länge ensam. Axel kom.

Det var första gången de voro på tu man hand. Han darrade och hon också. Ett pjåskigt leende tjenade dem till en början som frågor och svar. Ändtligen talade de om de plattaste alldagligheter, till dess slumpen kom Axels hand att vidröra Hedvigs, deras blickar möttes och . . . de lofvade hvarandra evig tro.

Hedvig skyndade att tala om hvad som händt för sin mor. Axel stannade kvar på förstugubron, han var så lycklig att han nästan kände sig illamående. Då Hedvig kom in i salongen fann hon sina föräldrar lifligt upprörda. Klas var icke van att Amanda motsade honom och ville en gång för alla betaga henne lusten att visa sig annorlunda än hon hitintills varit och som gjort dem båda lyckliga. Att hon blifvit svartsjuk föll honom ej in.

— Jag tycker, sade han kärft, att du kunde ha låtit mig få tala ut och säga henne . . .

— Artigheter! Nej, de äro här icke på sin plats.

— Och ej fick hon heller säga hvad hon . . .

— Det var alldeles onödigt. Nu vet hon klart och tydligt hur hon har det. Om en timme är hon borta.

— Mamsell Palm? frågade Juliana som kommit in i salongen och hört de sista orden.

— Lilly? stammade Hedvig häpen.

— Ja.

— Hvad vill det säga?

— Att du icke mera behöfver någon guvernant, söta Hedvig, upplyste Juliana.

— Så är det, medgaf Amanda.

— Du är ju nu stora giftasvuxna flickan, sade Juliana.

— Ack, lät henne stanna?

— Omöjligt! afgjorde Amanda.

— Hvad är det du kan vara så förtjust i hos henne? frågade Juliana försmädligt.

— Alltihop. Ack, jag skall gerna spela piano hela dagarne, om pappa vill, fastän det är så tråkigt. Ja, jag skall gå i köket, i handkammaren, sylta, göra hvad som helst, söta mamma, bara hon får stanna. Hon är min vän, min allra bästa vän!

— Hon måste resa!

Då Hedvig såg att hennes mor var obehaglig, vände hon sig smilande till fadern.

— Pappa, älskade, lilla, söta, rara, goda pappa, jag har ju icke bedt dig om något förut i dag. Låt henne stanna åtminstone till nyåret?

— Kära Hedvig, jag . . . jag . . .

— Du kan icke alltid, söta du, invände Juliana, begära att få behålla mamsell Palm. Hon kan gifta sig.

— Brukspatron vill hon ju icke ha?

— Grefve Kamph?

— Honom känner hon ju knappast.

— Nå, hvad det beträffar tycks ... hm ...
och herr Gyldenhoff! Han är välbergad karl
och litet enfaldig; det är ju ett utmärkt parti
för henne.

Hedvig blef blossande röd och kastade en
stolt blick på Juliana.

— Tant misstar sig helt och hållet. Ack,
mamma, mamma, suckade hon derefter och
sjönk till moderns bröst.

— Jag vet allt, hviskade Amanda. Hvarför
har du icke visat mig förtroende, mig, din mor?

— Jag vågade icke ... var rädd att ...

— Jag, som älskar dig så högt!

— Ack, mamma, pappa, han kom nyss på
verandan, och så skulle Lilly in till er och då
så frågade han mig ... å, jag är så lycklig ...
så lycklig!

Amanda började gråta. Äfven Klas var
rörd och slöt den afgudade dottern i sin famn.

— Ack mitt söta, söta barn, jublade Juliana
vid tanken att Ture nu blifvit millionär, hvad
det gläder mig. Ture är ... är ...

Då öppnades dörren och Axel gick till
Amanda.

— Det finnes hopp, stammade han, för
sköna att klädas ... hm ... i ord. Jag ... jag
... ack, får jag hoppas att kalla mig er son?

Juliana var bestört. Det var icke Ture,
suckade hon.

— Det är min käraste önskan, svarade A-
manda, men hon är ännu så ung!

— Gör henne lycklig, afgjorde Klas, hon
är mitt enda barn. Min framtid! tillade han
mer för sig sjelf.

De unga omfamnade hvarandra. Axel tryckte en lång, varm kyss på hennes röda, svällande läppar. Hans tafatthet var nu försvunnen.

— Men Hedvig är ännu så ung, suckade Amanda och grät ännu mera. Ack, kära Juliana, min goda vän, gratulera mig, du kan icke tro så lycklig jag är. Men se då, se då!

— Ja, jag ser, log Juliana.

Och med harmen i hjertat gratulerade hon till höger och venster.

Då kom Matias.

— Nu är jag klar att fara, sade han och försökte se obesvärad ut, hästarne äro förspända.

Han såg sig omkring och hans blick mulnade. Hon, som han sökte, var ej der. Han hade fått veta att hon skulle också fara, men hvart?

Dörren öppnades, men icke för Lilly utan för Ture. Han gick till Hedvig, men Juliana hejdade honom.

— Hvarför stannade du icke, nyss på verandan? frågade hon lågmäld.

— Der var ju bara Hedvig, svarade Ture i samma ton.

— Hon är nu förlofvad.

— Jag har ju icke friat än.

— Men det har Gyldenhoff och fått ja.

— Jaså.

— Är det allt hvad du har att säga?

— Ja, hvad skall jag säga?

— Juliana vände honom ryggen, i det hon mumlade:

— Ack, min Gud, hvad han är lik salig Karl Fredrik!

XV.

Två vagnar körde fram på gården och stannade framför stora trappan. Dörren till salongen öppnades samtidigt och Lilly stod resklädd på tröskeln.

Hennes närvaro utöfvade en tjuvningskraft på icke blott Matias utan äfven de nyförlofvade och Klas, som ångrade att han låtit Amanda behandla henne så snöpligt.

Amanda skyndade att förjaga detta intryck och få ett slut.

— Om mamsell Palm kommer med mig, sade hon, skall jag lemna hvad jag lofvat.

— Lilly!

— Adjö Hedvig!

Klas närmade sig Lilly.

— Kom nu, mamsell Palm, sade Amanda otåligt, skall mamsell få hvad jag lofvat.

— Jag vill ingenting ha, svarade Lilly, som kände sig djupt förolämpad af denna ton.

— Hvad behagas?

— En sådan impertinence har jag aldrig sett maken till, inföll Juliana.

— Hennes nåd hade besparat oss denna pinsamma sen, om jag nyss fått tillfälle att förklara mitt handlingssätt, som så strängt blifvit bedömdt. Jag behöfver hvarken pengar eller rekommendationer Jag är fröken ... Alefelt-

Kamph! Min farbror och jag fara tillsammans härifrån.

— Din farbror? anmärkte Hedvig.

— Grefve Kamph, invände Juliana, har ingen bror.

— Har aldrig haft någon, röt Klas.

Förvirrad stirrade Lilly än på den ena än på den andra. Hon förde händerna till sin panna, i detta ögonblick visste hon ej om hon drömde eller var vaken. De kalla, hårda blickar hon såg häftade på sig öfvertygade henne snart om den bittra verkligheten och hon sjönk förtviflad ned på en stol vid dörren, snyftande:

— Han har bedragit mig. Det är skändligt!

— En sådan niding! gnisslade Matias och knöt båda händerna i fickorna. Han närmade sig Lilly. Hos den annars så otyplige mannen låg nu något rörande värdigt. Han frågade sig ej nu för, hvart steg han tog och hvar åtbörd han gjorde, om han bar sig åt som fint folk; i detta ögonblick var han åter vorden naturmänniskan, utan godtköpsförgyllning, sann och värtalig i all sin enkelhet.

— Hvad som händt vet jag, har sjelf sett det, sade han. Jag beklagar det, men låt oss glömma det. Var så god och glöm det, mitt herskap. Allt kan bli bra igen . . . det vill säga, jag menar . . . kort och godt . . . blif min hustru?

Lilly såg hastigt upp. Hade hon hört rätt? Matias såg bönfällande på henne. Var det samme man, hon förut sett. Denne hjälpare, hvilkens drag smärtan adlat och öfver hvilkens hela gestalt nu låg ett skimmer af ädelhet? Hon sträckte ut ena handen, lät den falla i hans och tryckte den.

— Hon är min, jublade Matias. Du blir min hustru?

— Nej, svarade Lilly och drog sakta undan handen, jag kan ej bli er hustru. Jag älskar er icke. Vi skulle båda bli olyckliga.

— Icke jag! Icke jag!

— Jag gifter mig aldrig, avslutade Lilly och kastade en blick på Axel, som talade med Hedvig. Juliana märkte denna blick och log i det hon mumlade:

— Hon tycker om Gyldenhoff! Egen smak!

Dörren öppnades åter. Med spänstiga steg gick Hugo, resklädd, fram till Amanda.

— Jag ber tusen gånger om ursäkt, min nådiga, att jag så här hastigt lemnar Nordansfors, men . . .

Hennes hand rörde sig icke mot hans. Klas, blek och darrande af vrede, afbröt brutalt:

— Ingen håller dig kvar.

Hugo såg häpen på honom.

— Hvarför säger du så, Klas? Är jag ej längre din vän?

— Nej.

Hugo skiftade färg och kunde med möda beherska sig.

— Hvad har då händt?

— Det frågar du?

Stolt vände Hugo honom ryggen och gick till Lilly.

— Ert handlingssätt är infamt, utbrast hon, ni har kommit mig att förlora hvad som ej riktat er, men gjort mig fattigare än någonsin, ni har röfvat mitt goda namn och rykte.

— Hvem har vågat säga?

— Jag! svarade Klas i hotande ton.

Alla obehag han förr haft för Hugo påminde han sig nu åter så lifligt. Vännens kamp att utan hjälp, öfvergifven af alla, hålla sig uppe vid tillfallen då andra skulle hafva dukat under, hans mod, energi och intelligens, hvarmed han slutligen lyckades göra alla rätt och förvärfva rikedom, glömde han bort i detta ögonblick. Bittherhet och hat kände han mot vännen, hvilken han älskat som en bror, och som skymfat hans härd.

— Har du förtalat mig? utropade Hugo.

— Nej. Jag afskyr er, sade Lilly.

Hugo såg sig trotsigt omkring. I allas ögon läste han sin dom, en för alltid förverkad aktning.

— I, som sätten er upp till domare öfver mig, skolen I då alltid döma efter skenet och den dömde ohördan? Ännu står Hugo Kamph med högburet hufvud!

Klas afbröt:

— Vårt samtal har tagit en vändning som . . .

— Var lugn. Jag skall icke längre besvara. Men ensam far jag ej härifrån.

— Nog nu, utbrast Klas.

— Nej, hon skall följa mig.

— Jag? Aldrig!

— Stöt mig ej tillbaka, sade han vekt och såg bönfällande på henne. Det är ju min plikt jag vill uppfylla. Du är ju mitt allt?

— Din?

— Är du från dina sinnen? röt Klas.

— Min dotter!

— Hans dotter!!!

Lilly kastade en stolt, föraktfull blick på honom och svarade med högljudd stämma:

— Grefve Kamph är icke min far. Jag kännes ej vid honom.

— Förnekar du din far? Vill du, barn, vara oförsonlig, då din mor, min stackars hustru, förlät mig? Du svarar icke? Jag har velat gifva hvad dig med rätta tillkommer, ett hem . . . ett namn! Jag sökte hämma mitt hjertas slag, så att du icke skulle höra att jag är din far; du sade ju att du föraktade, att du hatade din far. Men jag hoppades att jag snart skulle kunna säga hvad jag är för dig utan att blifva stött tillbaka . . . föraktad! Du svarar icke? Ack, öfvergif mig ej . . . det vore att döda mig. Du är min sista skymt af lycka . . . mitt lif . . . mitt allt! Du svarar icke? Hon svarar ej! Fanny! Fanny! Tala till hennes hjerta . . . Men så rör henne då . . . mina ord förmå ju det icke . . . Bed för mig, olycklige far, hos mitt barn!

Han sjönk förtviflad ned på en stol och grät, grät så som han aldrig förr gjort i sitt lif. Då hastade hon fram till honom och hviskade:

— Min far!

— Ack, utbrast han lidelsefullt och sprang upp, fattade hennes hufvud mellan sina händer och kysste det, jag visste väl att du har ett hjerta!

— Jag har så länge saknat ditt, svarade hon smekande.

— Nu bort! Kom! I södern skola vi söka vårt hem . . . lefva för oss sjelfva i frid och lugn . . . ack, lugn, som jag förgäfves sökt så länge, men nu, kom, kom . . . min dotter!

— Om förlåtelse, herr grefve, ett ögonblick, invände Ture och gick till Lilly, för hvilken han ceremoniöst bugade sig. Jag anhåller att grefvinnan Kamph vill göra mig den äran att blifva friherrinna Nordenhjelm af Johannisborg.

Juliana kastade en beundrande blick på honom. Det var första gången hon fann honom vara fyndig.

— Herr baron! inföll Hugo oroligt. Hvad svarar du? tillade han långsamt och vände sig till Lilly.

— Hvad jag nyss svarade er, sade hon och kastade en blick på Matias. En annan blick, mera förstulen, föll på Axel, som endast hade öron för Hedvig. Hon afslöt:

— Jag gifter mig aldrig.

— Jaså, snöflade Ture snopen och gick till Matias, som såg högligen förvånad ut. Det är alltid en tröst att icke vara ensam, hviskade Ture till honom.

Juliana kastade en blick på Lilly och Hugo.

— Det der måtte bli ett skönt hushåll, yttrade hon halfhögt till Amanda, en ständig jagt efter lyckan, som hon aldrig finner.

— Du tror att hon är kär i honom? I Gyl-denhoff?

— Jag är säker på det.

Lilly hade under tiden tagit afsked af de öfriga.

— Hvarför lemna oss nu? förestälde Klas. Stanna hos oss en tid, Hugo, med din dotter.

— Du har sagt mig att jag ej längre är din vän.

— Hugo!

— Det fordras tid att glömma det ordet från en så gammal vän som du.

— Bort! Bort! hviskade Lilly upprörd.

— Ja kom. Farväl!

Lilly kastade en sista blick på Axel och skyndade ut. Hugo följde och gjorde i dörren en artig men bestämd åtbörd åt de öfrige

att icke komma med. Klas gick sorgsen till fönstret för att se affärden. Hedvig och Axel stälde sig äfven der. Matias satte sig nedslagen. Han såg så bedröfvad ut att Amanda tyckte det var synd om honom och sade några vänliga ord till honom, då vagnen rullade bort och han rusade till fönstret.

— Också din hyllning försmåddes, hviskade då Juliana försmädligt till Ture.

— Ja. Jag gifter mig aldrig, svarade Ture förargad.

— Jo visst, söta Ture, skall du gifta dig, annars? . . .

— Hm! Ja, du har rätt. Jag måste ju. Det är min plikt. Jag är ju ende Nordenhjelm!

